

DARBININKAS

LVI NO. 71

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS

TUESDAY, LAPKRITIS NOVEMBER 9, 1971

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Atmetant bonus, pasmerkta New Yorko administracija

Gubernatorius norėjo pinigų plentams, be kurių dar galima gyventi

Pereitą savaitę krašte vykę vietinių pareigūnų, o kai kur ir valstijų seimelių rinkimai sensacijų niekur neatnešė. Partinės kombinacijos niekur svarbiau nepasitaisė. Jei kur išėjo šiek tiek kitaip, negu norėta ar manyta, lėmė pačių kandidatų ir jų pasiūlymų populiarumas bei vietiniai reikalai. Iš šių rinkimų duomenų niekur nerasta medžiagos spėlioti, kurlink kryps rinkikų nuotaikos kitą rudenį prezidentą ir dalį kongreso renkant.

Tik labai nemaloni staigmena ištiko New Yorko gubernatorių Rockefellerį, merą Lindsay ir visą apie tą ašį besisukančią partinių biurokratų kličą — milžiniška dauguma atmetas pasiūlymas leisti valstijos vardu išparduoti du su

Kinai New Yorke

Kinijos liaudies respublika jau pranešė J. Tautų sekretariatui, kad jos delegacija šiai sesijai atvyksta šį trečiadienį ar ketvirtadienį. Tris dienas anksčiau atvyko šešetas žmonių delegacijai įsikurti vietos parengti. Taip pat pranešta, kad Pekino atstovai norės būti visose Jungt. Tautoms priklausiančiose agentūrose, kuriose gali būti tik J. Tautų nariai. Iš eina, kad Kinijos respublikai pasilikti nedaug vietos teatsiras, nes tokių agentūrų, kurios prienamos ir ne J. Tautų nariams, nedaug tėra. UNESCO vadovybė jau nutarė, kad Taiwan atstovas turi užleisti savo vietą Pekino atstovui.

Apie Iraną po jubiliejaus

Londonas. — Iranas ką tik atšventė pustrėčio tūkstantčio metų nuo Persijos imperijos iškūrimo jubiliejų. Biedniokiškai nusiteikusių užsienio spaudos dejuota, kad tam reikalui išleista per daug pinigų, bet šachas pats tokiems priminė, kad jų kalbos ateina dėl nežinojimo, kur tie pinigai buvo iš-

puse bilijono dolerių bonų transportacijos reikalams finansuoti.

Paskutinę savaitę prieš rinkimus ir gubernatorių su Lindsay atsirado New Yorko mieste už bonus agituoti. Tačiau abiejų elgesys miesto transportacijos priemonėm besivažinėjant buvo tik pusbernių pasilinksminimas, o ne atsakingų miesto ir valstijos administratorių rimtas darbas.

Visa agitacija buvo remiama tvirtinimu, kad balsuojant už bonus bus išgelbėtas 30 centų bilietas naudojantis New Yorko miesto susisiekimo priemonėmis — autobusais ir traukiniais. Tuo nesusidomėjo ne tik New Yorko valstijos gyventojai, bet ir patys New Yorko miesto gyventojai, kurių naudai tie bonai labiausiai turėjo pasitarnauti. Už bonus labai mažos daugumos buvo surinktos tik Manhattan ir Bronx, bet Brooklyne, Queens ir Staten Island pasiūlymas atmetas. Už New Yorko miesto ribų pasiūlymas atmetas su pasigardžavimu.

Kodėl? Kokios atmetimo pasekmės?

Rockefellerio atsakymas buvo nudėvėtas tvirtinimas, kad krašte dabar tokios nuotaikos — niekas nenori mokėti mokesčių. Bet kada ir kur toks noras yra, buvęs? Jei piliečiai gali pasirinkti mokėti ar nemokėti, tai jie visada pasirinks nemokėti. Kad jie balsuotų mokesčių naudai, reikia juos įtikinti, kad reikalas rimtas. Šį kartą bonų reikalu niekas to

nepadarė. Priešingai, New Yorko gyventojai liko neįtikinti, kad balsuodami už bonus pasiliks su 30 centų autobusų ar traukinėlio bilietu. Gi už mėsoto ribų gyvena žinojo, kad dailis pinigų teks New Yorko miesto išdo vagims, o kita dalis bus išleista tiesiai naujiems plentams, be kurių dar galima gyventi bent dešimt metų joikių nuostolių nesulaukiant.

Airių maištininkams Sovietų ginklai?

Londonas. — Olandijoje buvo pačiuotas laivas su ginklų kontrabanda, skirta, manoma, airių maištininkams Ulstery (Airijoje). Britų užsienio reikalų ministeris pranešė, kad ginklai yra kilę iš Čekoslovakijos, bet Čekoslovakija užtikrinusi, kad ji tikrai tuo laivu jų nesiuntusi. Kadangi Čekoslovakija savo iniciatyva tokio žygio nesims be Maskvos sutikimo, kadangi jos ginklų yra kiek nori Bulgarijoje, Lenkijoje ir kitur jų pakraščiais, tai britai linkę manyti, kad viso reikalcentre maišosi Maskvos ranka. Jeigu pasisektų tai įrodyti, šitai reikštų anglų-sovietų santykiams didelį smūgį, nes tai tuo pačiu reikštų, kad Sovietų diriguojami agentai vienoje Anglijos dalyje prisideda prie civilinio karo organizavimo.

The Daily Telegraph skatina Anglijos vyriausybę patikėti jau jos žinioje esančioms žinioms, kad į riaušių ir kasdieninių teroristinių veiksmų organizavimą Ulstery jau yra įsimašė ir tarptautiniai teroristai, gi dauguma ginklų, amunicijos ir sprogmenų į Belfastą ir Londonderry patenka per Dubliną. Čekoslovakijos vyriausybė greičiausiai tuo reikalu nieko nežino, bet Irish Republican Army (slapta teroristinė organizacija) yra visos aferos dirigentas.

Be to, visam reikalui pakenkė Rockefellerio-Lindsay rietenos dėl pinigų New Yorkui nedavimo, New Yorko miesto administracijos viešpataujanti neįsivaizduojama netvarka pinigų tvarkant, veik kasdien spaudoj telpiančios žinios apie New Yorko miesto išdo apvoginėjimą, apie dideles algas gaunančių pareigūnų nemokėjimą pasiimto darbo dirbti, apie tarnautojų perteklių, darbo kvalifikacijų neturėjimą ir visokių kitokių trūkumų, kurių negali būti dir-

bant tokį atsakingą darbą, kaip New Yorko miesto administravimą.

Nėra abejonės, kad šį kartą piliečiai gerai atliko savo pareigą — nebeapanorėjo savo pinigų patikėti tiems, kurie iškliol labai nerimtai su jais elgėsi. Būtų didelis laimėjimas miestui ir jo gyventojams, jei renkant naują merą gyventojai parodytų panašų susipratimą — prieš balsavimą iširtų, ką norint išrinktu būti kandidatas moka dirbti, ir koks jo sąžiningumo nugarkaulis. Juokdariai ir partinės balerinos New Yorko miesto negali tvarkyti.

Katalikų Bažnyčios vyskupo sinodas lapkričio 5 baigė sesiją, kurios svarbiausias nutarimas liečia bažnyčios vaidmenį šių laikų socialines problemas tvarkant. Nutarimas reiškia, kad pasikeitinta katalikų socialinė doktrina pradėti gyventi praktikoje kiekvieno krašto sąlygose. Celibatas iš naujo įtvirtintas kaip organiška kuni-gystės funkcijos dalis.

Spalio revoliucijos šventės proga Maskvoje vyko didelis karinis paradas, bet naujų ginklų nerodyta. Tai nereiškia, kad jų šiais metais neatsirado, bet dabar toks laikas, kad jų rodymas politiškai būtų kenksmingas. Ir maršalo Grečkos trumpoj kalboj trūko "priešui" skirtų grasinimų.

Atominis bombonešis?

Sovietai bandą bombonešį, kurio motorai varomi atominė energija. Žinią skelbia senat. Buckley, bet krašto apsaugos departamentas sakosi nieko apie tai nežinąs. Toks bombonešis galis skraidyti 90 dienų be nusileidimo. Amerikoj toks projektas buvo pradėtas vystyti, bet 1961 jo buvo atsisakyta. Senatorius bando įtaigoti, kad JAV naujų ginklų vystymas kritęs taip žemai, kad esą galima susilaukti technologinio Pearl Harbor.

Aleutų salų grandinėje esančioje Amčitkos saloje JAV Atominės Energijos komisija praeitą šeštadienį giliai žemėje susprogdino penkių megatonų atominį užtaisą. Žemė sudrebėjo 200 mylių spinduliu, bet radioaktyvios medžiagos iš požeminės šachtos niekur neprasi-veržė. Bandymas laikomas įvairiais atžvilgiais pavyksiu. Bandytas atominis užtaisas yra dalis Spartano raketos, skirtos prieš atominiams sviediniams gaudyti.

Ūkinės žinios

Washingtonas. — Kongresas įteisino prez. Nixono pasiūlymą, kad pramonės įmonėms būtų duotas nuo mokesčių 7 proc. kreditas už pirktas savo krašto gamybos mašinas. Tuo norima paskatinti pirkti savo pramonės gaminius, mažinti importą ir kelti savosios pramonės išdirbį. Priemonė yra laikina — ji turėtų būti atšaukta Amerikos užsienio prekybos balansui pagerėjus.

Pirmą kartą per 6 mėnesius JAV užsienio prekybos balansas rugsėjo mėn. buvo su 264.4 mil. dol. pertekliaus. Spalio mėn. duomenų dar nėra, todėl dar nebuvo galima nustatyti ką eksporto padidėjimas reiškia — atsitiktinis reiškinys ar pastovaus pagerėjimo ženklas.

Eismo taisyklės JAV - Sovietų laivynams

Visose pasaulio jūrose susitinka Rusijos ir JAV karo laivynai, nes jie vienas kitą seka dieną ir naktį. Kartais laivai ir lėktuvai taip arti vienas prie kito prisiartina, kad ir šonus apsibraido. Yra jau buvę rimtų susidūrimų, bet be žmonių aukų.

Prieš keliolika mėnesių Washingtonas pasiūlė Maskvai pasitarti dėl jau esamų navigacijos taisyklių vykdymo ar papildymų sutarimo, nes jų nevykdant didelių katastrofų ateity nebūsi galima išvengti. Daugiau kaip metus tylėjusi Maskva sutiko, pasitarimai jau įvyko Maskvoje, šis tas sutarta, bet turinys neskelbiamas, nes susitarimas dar nesą pilnas ir tas pats vyriausybų nepatvirtintas.

Amerikiečiai užsiminė, kad "pasiektas susipratimas dėl priemonių susidūrimams ir kitoms nelaimėms išvengti". Viskas surašyta ir perduota vyriausybėm. Rusai pridėjo, kad šitas pasikalbėjimas neturėtų būti paskutinis.

Iš amerikiečių sužinota, kad pirmiausiai abi šalys pripažino viena kitos laivynui teisę operuoti tarptautiniuose vandenyse ir tuo pačiu vienas kitą sekėti iš arti. Kiek tas "arti" turi būti, kad susidūrimų neįvyktų, kokių taisyklių laikytis, to reikalo ir buvo susirinkę aptarti.

Ko ieškoma vienas kitą sekiojant? Sekami pratimai, ieškoma naujų ginklų pasirodymo, stebima taktika ir daugybė kitų smulkmenų, kuriomis visada domisi žvalgyba.

Abudu laivynai jau yra buvę susidūrę labai pavojingose padėtyse daugiau kaip šimtą kartų, bet apie juos pasitarimuose nė viena pusė neužsiminė. Kalbėta kaip ateity elgtis, dėl praeities priekaištų nedaryta. Kalbų objektu buvo ne tik laivai, bet ir lėktuvai, kurių daugiausia naudoja amerikiečiai, nes jų laivyno grupėse visada yra milžiniški lėktuvnešiai. Jie visada yra Viduržemio jūroje, kur abiejų laivynų grupės plaukioja šalia viena kitos.

Tito vizitas abiem pusėm naudingas

Jugoslavijos prez. Tito išbuvo Amerikoje visą savaitę be pompas, be paradų, be tuščiažodžiaujančių komunikatų, bet susitikimas buvo naudingas abiem pusėm.

Prieš atvykdamas Amerikon, Tito pusiau privačiai buvo nuvykęs Egiptan, greičiausiai prezidento Nixono prašomas, Amerikos planų dėl Suez kanalo atidarymo paremti. Amerikai čia rūpi ne pats kanalo atidarymas, bet už šito reikalo užsikabinus manoma prie arabų žydų taikos priedi. Tas jo tarpininkavimas atrodo, vyks ir toliau, nes Tito yra dabar veik vienintelis abiem pusėm priimtinas asmuo.

Tito taipgi suinteresuotas, kad Maskva visom keturiom neįsikurtų Vid. Rytuose, todėl Brežnevo vizito metu jis išgavo jo pažadą, kad Maskva karščiau pasitrauks iš Egipto tuojau, kai tik žydų-arabų krizė bus sutvarkyta. Žinia buvo paskelbta Titui esant Amerikoje, nurodant ir žinios šaltinį.

Tito buvo taipgi pats turtingiausias asmuo žiniomis painformuoti prez. Nixoną apie Pekino ir Maskvos valdancią viršūnę prieš jam keliaujant ten pasitarimams.

Turėjo čia Tito ir prekybinių reikalų, kurie buvo tydomis jo palydovų sutvarkyti. Jis pats susitiko su didžiaisiais jam naudingais biznieriiais jų įmonių ir įstaigų nuvėkęs aplankyti.

Indijos-Pakistano ginčų tvarkymas Pekino iniciatyva gali atsirasti Saugumo Taryboje

New Delhi. — Sovietų aukšti pareigūnai vienas po kito lankosi Indijoje. Ką tik išvyko vienas iš Gromykos pavaduotojų, dabar atvyko Sovietų aviacijos maršalas. Spėjama, kad vyksta Indijos spaudimas dėl ginklų gavimo, bet de facto Maskva tebesėdi ant dviejų kėdžių — su ginklais neskuba, nes nenori, kad Indija karą išprovokuotų. Maskvos būsimai politikai geriau išeitų, kad Pa-

kistanas karą pradėtų, jeigu jau jis iš viso neišvengiamas. Tuo atveju Maskvai liktų daugiau progų ką nors ir sau laimėti.

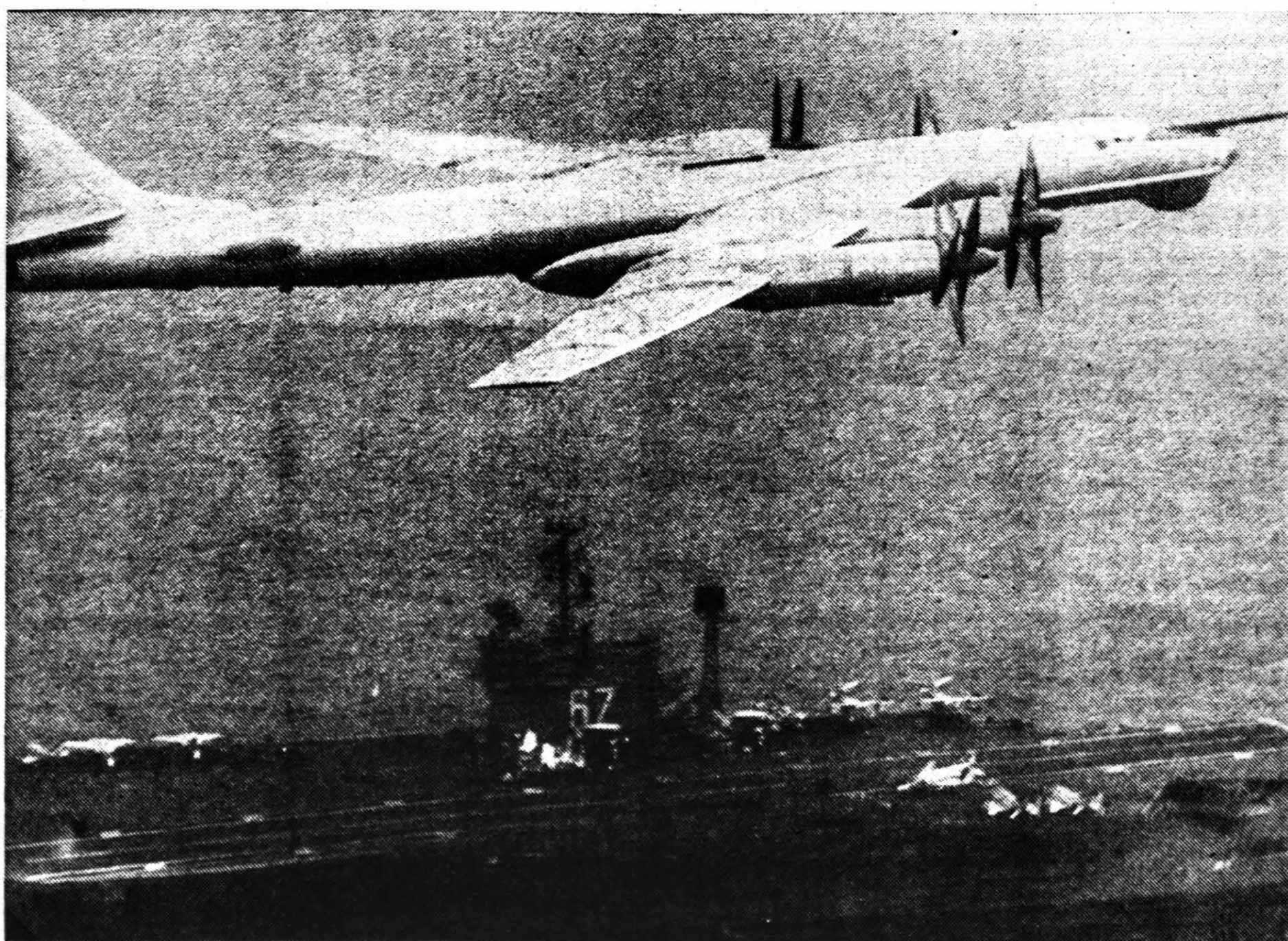
Indijos premjerė Gandhi jau sugrįžo namo iš Washingtono, kur susitarimo su prez. Nixonu nepasiekė. Jai buvo patarta priimti Pakistano pasiūlymą atitraukti nuo sienų Pakistanc ir Indijos kariuomenes ir pradėti pasitarimus su Pakistanc prezidentu. To pasiūlymo ji negalėjo bent dabar priimti nes jos vyriausio patarėjai tebenori ne taikos, bet R. Pakistano Indijos protektorate. Bet šiaip jau prez. Nixonas gavęs užtikrinimą, kad Indija karo nepredės.

Bet Indijos premjeri dar Amerikoje tebesant, atsirado naujas pavaiškiojimas, kuris manoma, sukurs Indijos planams nepalankų klimatą. Netikėtai pereitą šeštadienį aplėkė pasaulį žinia, kad buv. Pakistano užs. reikalų ministeris Butto su patarėjų palyda atsirado Pakistane su savo planais ginčui su Indija sutvarkyti. Spėjama, kad visą bylą norima perkelti į J. Tautų Saugumo Tarybą, kur dabar jau su veto teise sėdės Kinijos atstovas. Pekino Kinijos ir Pakistano santykiai pasidarė draugiški nuo to laiko, kada J. Tautų Saugumo Taryba sustabdė paskutinią Indijos-Pakistano susikibimą dėl Kašmiro. Pakistano pusėje yra ir Persijos vyriausybę kurią Pakistano prezidentas neseniai lankė savo planams išlaikyti nesuskaldytą Pakistano paramos prašydamas. Jeigu bus pasirinktas skubos kelias, tai jau šią savaitę Pakistanc planai galės atsirasti Saugumo Taryboje, nes posėdy jau galės dalyvauti ir Pekino atstovas.

Huang Hua

Kinai J. Tautose. — Pekino delegacija jau atvyko dalyvauti J. Tautų gen. asamblėjos sesijoje. Jos vadovu paskirtas Huang Hua, dabar Kinijos ambasadorius Kanadoje. Jis paskirtas ir nuolatinio atstovu prie J. Tautų. Šioje sesijoje dalyvaus ir užsienio reik. viceministeris Chiao Kuan-hua. Sakoma, kad visi vyresnieji delegacijos nariai yra turėję atsakingų pareigų užsieniuose ir kalba angliškai ar prancūziškai.

Sovietų tolimo skraidymo bombonešis 100 pėdų aukštyje skrenda per Amerikos lėktuvą, tai svetimas lėktuvas, tai svetimas laivas žvalgo, abidvi pusės — JAV ir Sovietų psl.

mio jūroje, kur jis neseniai pradėjo tarnybą. Ir taip dieną ir naktį, jei ne svetimas lėktuvas, tai svetimas laivas žvalgo,

abidvi pusės — JAV ir Sovietų psl.

Ar tai paskatins glaudesniu vieningumu kovoti?

Pirmoje rašinio daly buvo suminėti Amerikos Lietuvių Tarybos kūrėjai — pionieriai, Tarybos tarpusavio sugyvenimas, pirmieji santykiai su min. P. Žadeikiu. Toliau: kurie Alto žygiai laikytini svarbiausiais?

Knygos autorius Alto rūpesčius ir darbus apibūdino 1954 metais šiais žodžiais suvažiavime: "Visoje 13 metų Amerikos Lietuvių Tarybos veikloje yra 3 ryškūs periodai: 1) būdėjimas, kad JAV nepripažintų Lietuvos aneksijos, 2) kova prieš Sovietų Rusijos pretenzijas ir melus, 3) žygiai, išplaukiant iš JAV paskelbtos laisvinimo politikos" (190 p.).

Tuos "žygius" galima suskirstyti į dvejopus: "užsieninius" — kai teko veikti Amerikos valdžios įstaigas; "vidaus" — kai teko veikti lietuvių visuomenę. Tarp vieno ir kito yra žymesni ir mažiau žymūs, laimėti ir nelaimėti.

Laimėta Lietuvai:

Nors knygoje susilaikyta nuo vertinimo, kurie svarbesni ir kurie ne tokie, bet skaitytojui nesunku suvokti pačius svarbiuosius.

Pirmas iš pačių svarbiųjų — 1940 spalio 15 vizitas prezidentui Rooseveltui. Nors prezidento pareiškimas, kad Lietuvos nepriklausomybė tik laikinai sustabdyta, tebuvo žodžiai, teisingi tik tai dienai žodžiai, nes paskesniais žodžiais, pasakytais Stalinui, prezidentas neangažavosi už žodžius, tartus Amerikos Lietuvių Tarybos atstovam, tačiau anas vizitas ir prezidento pareiškimas buvo tada kovos priemonė už Lietuvą, buvo padrašinimas kovotojams; jie padėjo pačiai tarybai greičiau susiklijuoti ir įkvėpė veikti energingai. Tokio padrašinimo paskiau iš naujo davė Eisenhowerio "Liberation" šūkis. Tai buvo taip pat apgaudinėjimo žodžiai; kad jie be vertės, paaiškėjo 1955, kada Eisenhoweris su "Ženevos dvasia" pasuko jau į koegzistenciją su Kremlium. Bet tada kovos ratas jau buvo įsisukęs, ir patys nusivylimai Eisenhowerio politikai jau nebekėlė depresijos, darbų neparalyžavo. Nepalaužė toliau nei Kennedy, Johnsono, Nixono tęsinys tos politikos, kurią buvo pradėjęs Eisenhoweris, nors kai ką gal labiausiai bus apvylęs Nixonas, kurio bent "politika pietrytinėje Azijoje", kaip sako knygos autorius, rėmė "beveik visi Amerikos lietuviai" (385 p.).

Ypatingai pažymėtinas ir svarbus Alto laimėjimas Lietuvai yra 1953 (Eisenhowerio laikais) Kersteno komisijos tyrinėjimai apie sovietų agresiją Baltijos kraštuose.

Nors ne tokios reikšmės, bet naudingi Lietuvai buvo Alto žygiai išgauti lietuviškas trans-

Leonardo Šimučio knyga "Amerikos Lietuvių Taryba" (2)

liaciją Amerikos Balse, lietuvių atstovam dalyvauti Laisvosios Europos tautiniuose komitetuose ir visą eilę neišsiaiškintų intervencijų.

Daug pastangų darė genocido konvencijai priimti ir tvirtinti. Bet šis reikalas gali būti laikomas kontroversiniu: iš vienos pusės Altas nuosirdžiai tikėjo, kad tokia konvencija užkirs kelią sovietiniam genocidui — tuo pačiu pratęs Kersteno komisijos veiklą; iš kitos pusės pasirodė, kad konvencijos tekstas gali labiau pasitarnauti veržliam sovietam, laisvinimo akcijai siekiantim užgniauzti, negu nuolaidiem amerikiečiam, kad imtųsi sovietinės aukas gelbėti.

Kovota, nors nelaimėta:

Kai kurios pastangos buvo be vaisių: nebuvo išklaustas tarybos pasipriešinimas konsulatų mainam; nebuvo išklaustas prašymas Kongrese sudaryti nuolatinę komisiją pavergtų tautų reikalui; net gi prašymas išleisti atitinkamą pašto ženklą; o paskutiniu metu be atgarsio liko Lietuvos atstovybių išlaikymo prašymas.

Nusistatymai nesutampa:

Tarybos eilė prašymų liko be atgarsio, nes tarybos nusistatymas Lietuvos reikalui buvo be kompromisų, o JAV valdžios politika pokario metais buvo išties kompromisų su Sovietais politika. Ir čia galima pastebėti, kad oficialiose kalbose Lietuvos vardu sakomi žodžiai, jog Lietuvos ir Amerikos valdžios interesai sutampa, tebuvo gražūs norai, pasiguođimai. Be abejo, autorius tai matė ir atsargiai, santūriai pareiškia kritiką Amerikos vyriausybės politikai, kur ji netarnavo ne tik Lietuvai, bet ir Amerikos interesui. Antai, autorius laiko "klaida ir nuolaida" Korejos karo "palaubas", neišvadavus visos Korejos (136 p.). Nebuvę tuo pat metu pažengta ir Europos plose, nes "naujų nuolaidų siūlymai Maskvos nesužadino, nė nepaveikė" (142 p.). Kersteno komisijos išvadom vyriausybė nedavė eigos. Jos "deja, ir dabar dar tebelaukia" (186 p.). Eisenhowerio pareiškimai "rodė šiokių tokių ryškesnių prosvaisčių, pavergtų tautų išlaisvinimo reikalais nebuvo padaryta nei vieno konkretaus žygio" (201 p.). Kennedy laikais Kuba galėjo būti išlaisvinta: "Bet... Washingtonui trūko drąsos" (288 p.).

Daugiausia pritarimo autorius rodo Foster Dulles, Eisenhowerio valstybės sekretoriui, kuris "reikalavo, kad į partijos platformą būtų įrašyti Lietuvos, Latvijos ir Estijos vardai" (159 p.). "Jo laikysena su ko-

munistiniais režimais, ypač su Sovietų Rusija buvo teisinga ir tiesi. Jis ir lietuvių pastangom kovoje dėl Lietuvos išlaisvinimo buvo palankus ir net draugiškas" (263 p.).

Tenka betgi ir čia pridėti, kad Dulles dar tebebuvo gyvas, kai Eisenhoweris 1955 organizavo "Ženevos dvasią"; kai 1956 Eisenhowerio vyriausybė griežtai reagavo į Britanijos,

Leonardas Šimutis

Nuotr. V. Mazelio

PUŠĖ PASAKĖ, KITĄ NUTYLĖJO —

Prieš Europos saugumo konferenciją Sovietų kraujuotas rankas New York Times aptepė baltais dažais

Viename amerikiečių laikrašty N. Y. Times buvo pavadinimas New Yorko Pravda, o Washington Post — Potomako Izvestijos. Šiom dienom toks pavadinimas gavo ir savotiško pagrindo, kada N. Y. Times virto sovietų propagandos tribūna. Per tris numerius N. Y. Times skeibė Ivan Maiskio, buvusio Sovietų ambasadoriaus Londone, straipsnius "Kaip prasidėjo antras pasaulinis karas". Aiškino taip, kad pateiktą Stalino ir Hitlerio susitarimą 1939.

Kodėl Kremliai priėmė siųsti Maiskio raštus N. Y. Times apie įvykius 1939 metais?

Tur būt, tam, kad nuolatiniai priminimai Vakarų spaudoje ir Kongreso kalbose apie Stalino ir Hitlerio susitarimą pasidalyti Baltijos valstybes, Lenkiją, Rumuniją, sovietus jaudino. Juo labiau jaudina dabar, kai Sovietai stengiasi prikalbinti europiečius daryti Europos saugumo konferenciją. Toje konferencijoje svarbu pasirodyti taikingiems ir baltiem,

baltutėliai: pasirodyti, kad jų tik vėliava kruvina, ne rankos.

Tai rolei pasirinko N. Y. Times, kuris jau ne kartą panašias pareigas atliko (pvz. dėl Kinijos, dėl Kubos). N. Y. Times įsidėjo Maiskio raštus. O kai atėjo laikas iš šalies su nuodumu apie Maiskio iškraipytus faktus, tokiu laišku vietos N. Y. Times nebuvo.

Kitaip pažūrėjo Bostono The Christian Science Monitor, kuris spalio 28 įdėjo V. Sidzikausko, kaip buvusio Lietuvos ministerio Londone, laišką. Laiške autorius juo labiau buvo kvalifikuotas dėl Maiskio pa-

BAŽNYCIOJE IR ŠALIA JOS:

Esame Vatikano diplomatijos aukos

The Tablet spalio 28 pranešė, kad kardinolas Josif Slipij, Ukrainos arkivyskupas primas, praleidęs 18 metų sovietų kalėjimuose ir lageriuose, dabar vyskupų sinode, dalyvaujant pop. Pauliui, kaltino Vatikano neparemus Ukrainos tikinčiųjų, "kurie yra persekiojami dėl tikėjimo". Slipij, 79 metų, kalbėjo apie save ir apie Ukrainos Bažnyčią kaip apie "Vatikano diplomatijos aukas". "Nes dėl diplomatinių derybų — sakė kardinolas — Ukrainos katalikai, kurie buvo kaniniai už tikėjimo išpažinimą, buvo nustumti į šalį, kaip nepageidaujami liudininkai bei buvusios piktybės. Mes tapome klūtiūm Bažnyčios diplomati-jai".

The Tablet pastebėjo, kad Ukrainos arkivyskupas pirmas pirmusyk viešai prabilo apie jo tėvynės sąlygas nuo to laiko, kai 1963 jis buvo Sovietų (Chruščiovo) išleistas, norint padaryti gestą popiežiui Jonui XXIII. Vatikano šaltiniai aiškina, kad pop. Paulius prašęs jį susilaikyti nuo komentarų apie padėtį Ukrainoje ir nepakenkti Vatikano derybom su Sovietų Sąjunga ir kitų kraštų komunistiniais režimais.

N. Y. Times lapkričio 2 informuoja taip pat apie ukrainie-

Prancūzijos, Izraelio ginkluotą konfliktą su Egiptu dėl Sueso kanalo, tom pačiom dienom ji pasiskelbė nesikišianti, kai Chruščiovo tankai triuškinio Vengriją. Galimas daiktas, kad tam tikros jėgos jau tada buvo galingesnės nei Dulles ir diktavo Eisenhoweriui tokią "dviejų matų" politiką. Dulles ir dabar "liberalų" spaudoje minimas su nepakantumu.

Seki knygoje su dėmesiu tas atsargias veterano kovotojo pastabas dėl Amerikos politikos, nors nežinau, ar tos pastabos išreiškė ano meto autoriaus galvojimą, ar tas galvojimas tėra šiandieninis jau iš perspektyvos.

(Bus daugiau)

sisakyti, nes su Maiskiu Londone buvo abu kartu ir V. Sidzikauskas Maiskio atstovybėje 1933 liepos 5 pasirašė su Sovietų užsienių reikalų komisaru Litvinovu sutartį dėl agresijos aptarimo ir ją, žinoma, aplaistė šampanu.

Kokias Maiskio netiesas iškėlė aiškėn V. Sidzikauskas?

V. Sidzikauskas nurodė į Sovietų, Britanijos, Prancūzijos 1939 metų derybas, kuriose "vardan taikos" nuo Baltijos iki Viduržemio Sovietai siūlė: (1) laisvai praleisti Sovietų kariuomenę per Lenkiją ir Rumuniją, (2) palikti laisvas rankas Sovietam Baltijos valstybėse, pridengiant tai šių valstybių tariama apsauga nuo tiesioginės ar netiesioginės agresijos.

Pirmą siūlymą — rašo V. S. — atmetė Lenkija ir Rumunija. Abi šalys, ypačiai dėl Baltijos valstybių, buvo nepriimtinos Britanijai ir Prancūzijai.

V. S. pastebė, kad Maiskis dabar savo rašinį sumini tik pirmą siūlymą, o antrą sąmoningai nutylėjo.

Sovietų dviveidiškumas — rašo V. S. — viršūnę pasiekė, kai, derėdamiesi su Britanija ir Prancūzija, tuo pat metu ėmėsi derybų su nacine Vokietija, kuri priėmė Sovietų reikalavimus.

Maiskis sako, kad sutartis su naciais užtikrinusi beveik dvejetainį metam taiką Sovietų Sąjungai. Bet V. S. primena, kad Maiskis nutylė, jog tuo buvo įgalintas Hitleris pradėti antrą pasaulinį karą su visais jo baltumais ir kentėjimais.

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spaiv, TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesusuojatės ir firmų autentiškus katalogus gaustite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 680 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. Laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUZŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

MONUMENTS HOLLANDER-CYPRESS CORP. — kapinėm paminklų projektuotojai ir statytojai. 800 Jamaica Ave. Brooklyn, N.Y. 11208. Priešais Cypress Hills kapines. Tel. AP 2-2332. Užsakymai atliekami visose kapinėse.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom primame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrus. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos įsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, patams ir suknelėms. Taip pat šilkėnės, maištos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausia rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užskite ir įstikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (ga-li vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

**Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA**

TRAVELER'S VILLAGE
(“VYTIS” INTERNATIONAL TRAVEL)

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LEKTUVAI	INDIVIDAMS
VIEŠBUČIAI	(ekskursiniai bilietais)
LAIKAI (Cruises)	GRUPĖMS
AUTOBUSAIS įdomių vietų lankymas	JAUNIMUI SĖIMOMS

Lietuviškam rajone —

LIEUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

— Gėlės įvairiom progom —

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius
atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; va-
kare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

NEBŪK: PER MAŽAI APSIDRAUDĖS

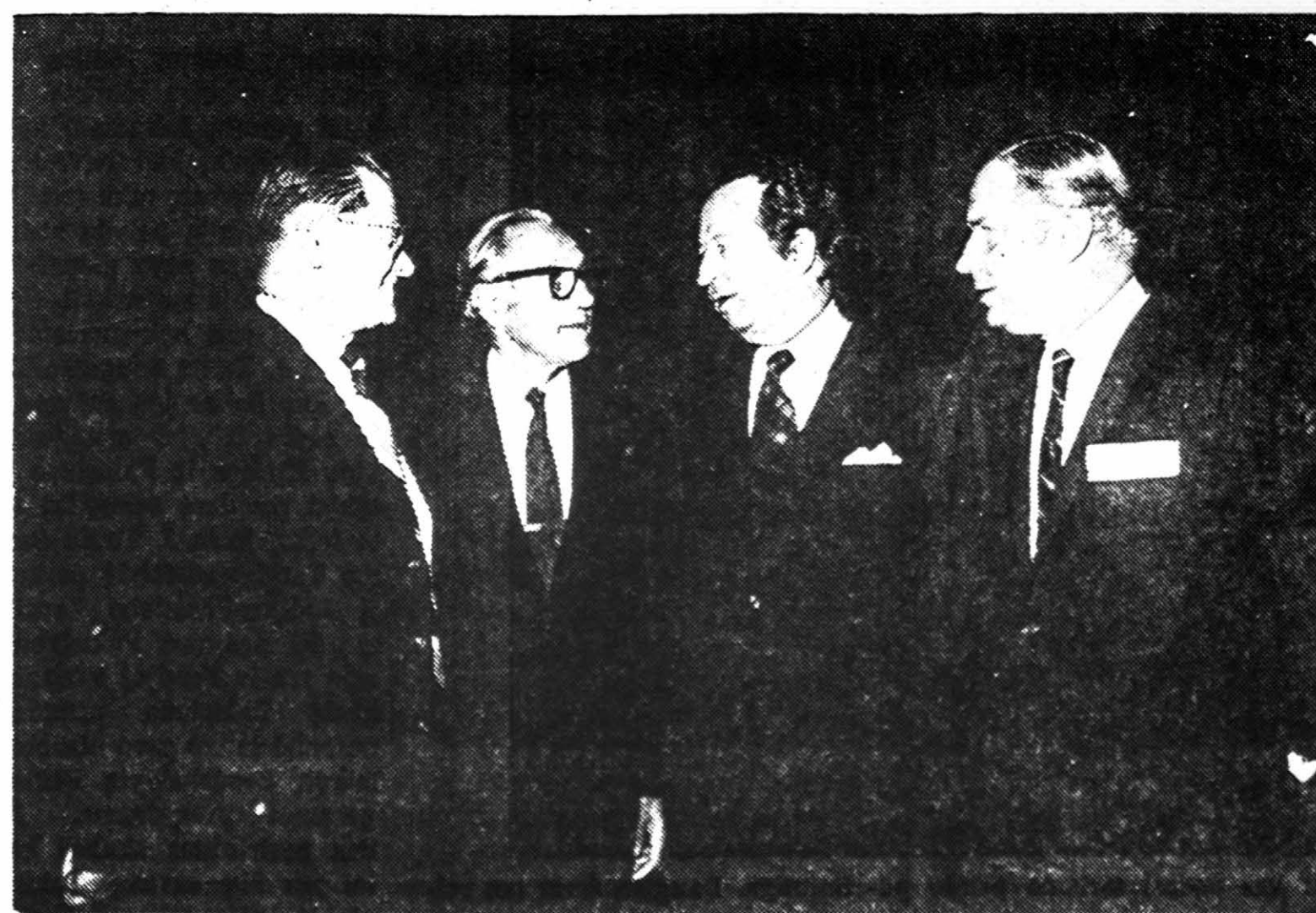

SKAMBINK LITUI!

APDRAUDOS:
NAMŲ, MAŠINŲ, GYVYBĖS, ATSAKOMYBĖS

LITAS TRAVEL & INSURANCE

94-10 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN, N.Y. 11421
(212)-847-5522

Amerikos Lietuvių Taryba Washingtone surengė Amerikos Balso lietuviškojo skyriaus dvidešimties metų minėjimą. Nuotraukoje iš k. dr. Kostas Jurgela — Amerikos Balso lietuviškojo skyriaus viršininkas, dr. Kazys Sidlauskas — Alto narys, Kenneth T. Digans — Amerikos Balso direktorius, dr. Kazys Bobelis — Alto pirmininkas.

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKEREina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Laukraištį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Nixono "doktrina" ir Lietuva

"Nauja Nixono doktrina" — tokio vardo straipsniu Paul Scott The Wanderer laikrašty spalio 28 rašė apie Nixono politiką santykiuose su komunistinėmis valstybėmis.

"Ta doktrina remiasi prezidento sprendimu legalizuoti komunistų kontrolę visoje tautoje ir valstybėse, kurias jie pagrobė antrojo pasaulinio karo metu ar po karo".

"Nors prezidentas niekad viešai to nepaskelbė, bet ši politika, nurašanti Europos ir Azijos pavergtąsias tautas, prieš keletą mėnesių, tuojau po apsisprendimo, slapta buvo pranešta Sovietams ir Kinai".

Viešai apie tokią politiką davęs suprasti valstybės sekr. Rogers, kalbėdamas J. Tautose: "Tėra realistiška pripažinti padėtį, kuri yra patvėrusi daugiau kaip dvidešimt metų".

Nors tie žodžiai — sako autorius — buvo taikomi Kinijai, bet jie išreiškia prezidento "naujos doktrinos" nusistatymą ir kitų pavergtų valstybių atžvilgiu.

Ženkla, kuriais jau reiškiasi naujoji "doktrina", autorius laiko tokiais faktais:

1. Kom. Kinijos įvedimas į J. Tautos ir jai saugumo tarybos vietos perdavimas.

2. Keturių susitarimų dėl Berlyno. Susitarimas faktiškai legalizuoja komunistų valdžią rytų Vokietijoje ir rytų Berlyne. Iš čia bus naujas žingsnis — įvesti į J. Tautos abidvi Vokietijas ateinančiais metais.

3. Jau įvykęs faktas — pasikeitimas konsulatais San Francisco ir Leningrade. "Susitarimas dėl konsulatų" faktiškai reiškia antrojo karo metu pagrobto Baltijos valstybių pripažinimą Rusijai. Šių pavergtų valstybių žmonės turi būti Amerikos konsulato traktuojami kaip Sovietų piliečiai emigracijos bei kelionių reikalais".

4. J. V. parems šiaurės Vietnamo ir šiaurės Korejos prie-

mimą į Jungt. Tautas mainais už Maskvos bei Pekingo pažadą nevetuoti pietų Korejos ir pietų Vietnamo priėmimo.

Tikisi prezidentas ir jo patarėjai, kad šiai "doktrinai" bus maža opozicijos Kongrese ir visame krašte. Taip spėja iš fakto, kad nei spauda nei partijos nekėlė balso prieš prezidento ligišolines nuolaidas Maskvai ir Pekingui.

Autorius mano, kad vyriausybę tikisi su nauja "doktrina" sumažėsiant įtampą; tikisi sutarčių su Maskva ir Pekingu dėl apsiginklavimo kontrolės.

Kariniai prezidento patarėjai vertina, kad prezidento vilys tesančios didelės iliuzijos. Vienas iš tų karinių patarėjų (gen. Bruce K. Holloway, strateginės oro komandos viršininkas) parašė memorandumą, kad karinė grėsmė Amerikai dabar (1970) esanti didesnė nei bet kada nuo 1770 metų. "US SR pralenkia mus visom didžiųjų ofenzyviųjų ir defenzyviųjų ginklų sistemom, išskyrus povandeninių laivų raketas".

(Chr. Sc. Monitor taip pat pranešė, kad panašų išpėjimą yra įteikę buvę jungtinio štabo viršininkai ir eilė kitų. Tarp pasirašiusių esąs ir dabartinis prezidento kandidatas į vyr. teisimą L. F. Powell).

Darbininke spalio 13 šioje vietoje buvo pranešta Monitor žinia, kad Leningrado konsulato veiklos teritorijon įeina Ryga, Talinas ir Vilnius. Buvo reikšta vilčių, kad "atitinkami veiksniai išsiaiškint, ar žinia tiksliai", nes ji reiškianti "nepripažinimo politikos" atsisakymą. Bet nei paskutiniuose Alto, Vliko, L.B. t-bos posėdžių aprašymuose nerandam žinios, kad tas klausimas būtų ten svarstytas.

Kai faktas bus ne tik įvykis, bet ir paskebtas, bus per vėlu raginti žmones, kad protestuotų.

Židinio statyba priklauso nuo mūsų visų

Kas padaryta ir ką reikia skubiai padaryti?

Miegi Lietuviai,

Stovime prieš didįjį apsisprendimą — ateinančią savaitę Kultūros Židinio statybos komiteto pradedamas aukų telkimo vėjus galutinai spręsti: statome Kultūros Židinį, ar ne; o jei statome — tai kada pradedamas?

Noriu painformuoti, kas jau atlikta ir ką turime greitu laiku, per 2-3 mėnesius atlikti, kad statybą galima būtų pradėti.

ATLIKTA TIEK:

Viena. Tėvai pranciškonai iš savo pusės padarė, ką galėjo, ir atidavė visas savo 20 metų santaupas bei šiam tikslui gautas iš Amerikos lietuvių aukas, kad New York'e būtų Kultūros Židinis: nupirktas sklypas; su tvarkyti teisiniai reikalai, su teikta statybos fondui 350,000 dol.

Antra. Gražus būrelis New York'o ir New Jersey apylinkės lietuvių atėjo su gan didelėmis aukomis; kai kurie net pasiskolindami iš banko, kad tik Kultūros Židinio statyba greičiau būtų pradėta.

Trečia. 1971 kovo 29 įvykusio New York'e lietuviškų organizacijų ir visuomenės atstovų susirinkimo išrinktas Kultū-

ros Židinio statybos komitetas, pasiskirstęs į atskiras sekijas, atliko visus paruošiamuosius darbus. Būtent:

Architektų-inžinierių sekija susipažino su arch. A. Tyliaus paruoštais planais ir pateikė keletą pakeitimų, kad Kultūros Židinis geriau atitiktų N. Y. lietuvių reikalavimą. Planai galutinai baigti ir įteikti N. Y. miestui tvirtinti bei paduoti statybos kontraktoriai įkainoti.

Vajaus sekija surinko New York'o ir New Jersey apylinkėse gyvenančių lietuvių adresus, sužymėjo jų įnašus Kultūros Židinio statybai ir suškieštė pagal pašto rajonus.

Teisinių reikalų sekija ruošia inkorporacijos projektą, kad Kultūros Židinis visuomet išliktų lietuvių rankose ir tarnautų tiems tikslams.

Informacijos sekija paruošė Kultūros Židinio informacinį leidinį, kuri gausite kiekvienas su atitinkamu lydraščiu. Būtent:

kurie jau įteikė rimtą, pagal savo išgales, auką Kultūros Židinio statybai, gausite leidinį su padėkos laišku;

Statybos komiteto pirmininko Tėv. Pauliaus Baltakio, O. F. M., kalba, pasakyta per Lietuvos Atsiminimų radiją lapkričio 6.

kurie pasižadėjote aukoti, bet iki šiol dar negalėjote prisijusti savo įnašo, gausite leidinį su priminimu apie likusį balansą ir prašymu kiek galint greičiau tai padaryti;

kurie delsiate, laukdami, iki bus pradėta statyba, tiems leidinys ateis su pranešimu, kad greitu laiku pas jus atsilankys komiteto įgaliotiniai dar kartą paprašyti realios aukos — aukos, kuri įgalintų pradėti ir vykdyti statybos darbus.

Ką turime greitu laiku padaryti, kad Kultūros Židinio statybą būtų galima pradėti ir įvykdyti?

Pirmiausia — išsklaidyti abejotimus ir svyravimus. Kai kas skelbia abejotimus dėl vietos tinkamumo Kultūros Židiniui. Paaškiname:

Viena, mes esame priversti ribotis Brooklyno vyskupija. Jo-kių galimybių nusikelti į Rock-

ville Center ar kitą kaimyninę vyskupiją nebuvo ir nėra.

Antra, Brooklyno vyskupijos ribose vietos buvo ieškota dešimt metų per daugelį real estate įstaigų. Iš nurodytų 83 vietų dabartinė Highland Blvd. buvo rasta tinkamiausia, nes ji yra iš trijų pusių atvira, apsupta parko; daugiausia lietuvių gyvenamoje vietoje, prie Interboro greitkelio, taigi pasiekama ir toliau gyvenantiems lietuviams.

Jei kurie žinote geresnę vietą lietuviams priimtina vietą Brooklyno vyskupijoje maloniai prašom mums pranešti.

Bazuojančias dabartinę vietą, Kultūros Židinio statybą pradėti ir vykdyti konkrečiai štai ko reikia:

Visų pirma — reikia aukų rinkėjų, kad iki Kalėdų galima būtų aplankyti kiekvieną lietuvišką šeimą. Mes kreipiamės į visas organizacijas ir asmenis, nuoširdžiai prašydami — ateikit vajuos sekijai į talką. Ypatingai prašome tuos, kurie jau naudojami dabartinėm Kultūros Židinio patalpoms.

Antra,

kad galėtume pasirašyti sutartį su statybos kontraktoriais, yra reikalinga tuoj pat surinkti 200,000 dol. ir atitinkamą sumą pažadais statybai įvykdyti iki galo.

Trečia, New York'o lietuvių reikalavimai yra dideli: reikia salės koncertam, pobūviams, sportui; reikia kavinės; reikia patalpų organizacijoms ir šėstadinei mokyklai; reikia bibliotekos ir skaityklos. Iš dabartinių planų nieko nebegalime išbraukti, nepakenkdami tiems reikalavimams, dabartinėm kaimams, atsiejis gerokai per milijoną dolerių.

30,000

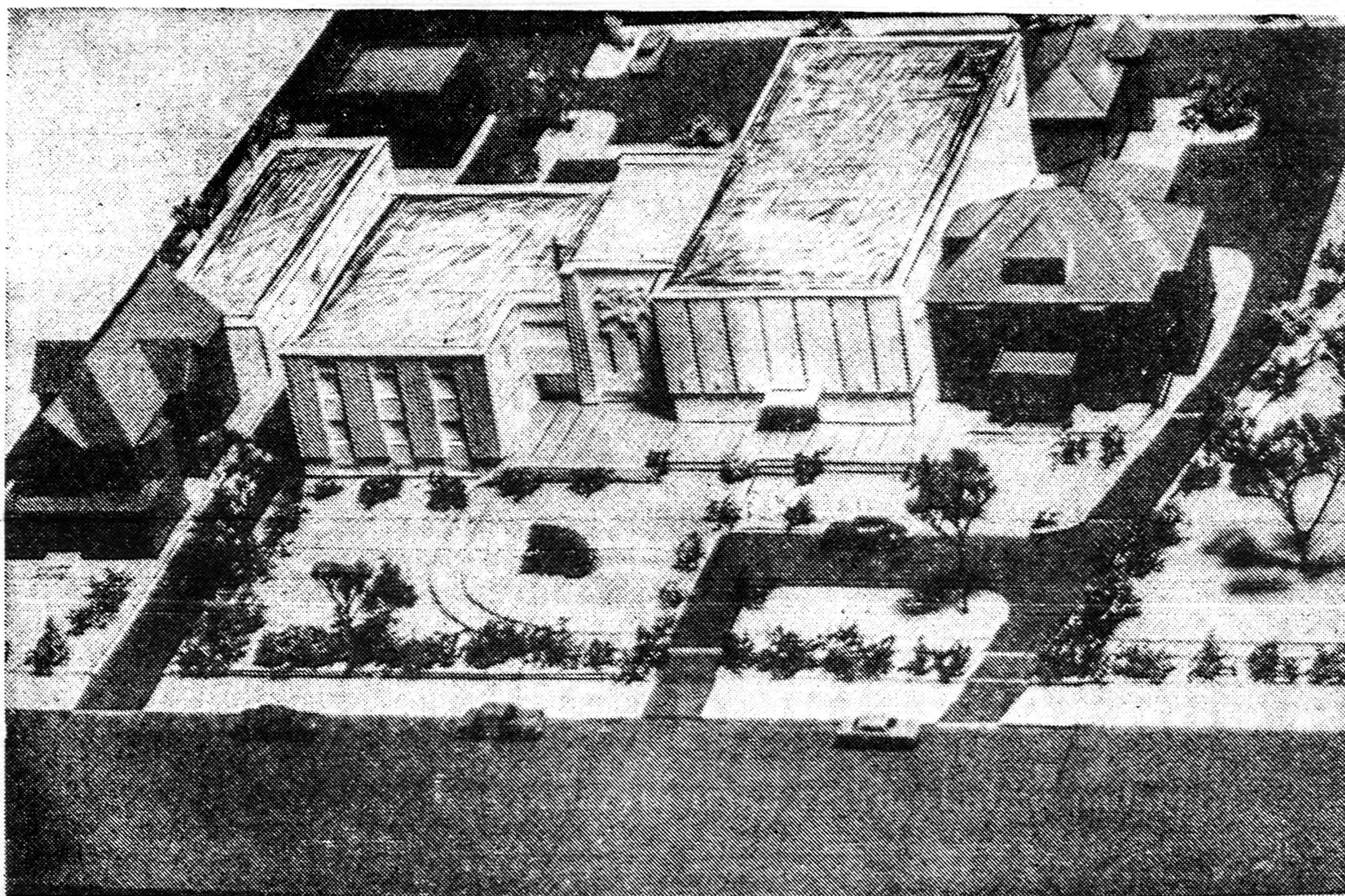
Tėv. Jurgis Gailiūšis, O.F.M., pranciškonų provincijolas, per vasarą Brooklyno vienuolyno ir Kultūros Židinio koplyčios statybai iš įvairių Amerikos vietų surinko 30,000 dol.

Mes nenorime primesti, kiek kuris turi aukoti, bet viena yra aišku: su 5 ar 10 dolerių auką Kultūros Židinio nepastatysim.

New York'o ateitininkai sen draugiai pasiryžo iš savo narių surinkti 75,000 dol. Jei ir kitos organizacijos ar paskiri lietuviai padarys panašų pasiryžimą, Kultūros Židinis greitu laiku taps realybe.

Tad dar kartą lietuvių pranciškonų ir Kultūros Židinio statybos komiteto vardu dėkoju visiems, kurie nuoširdžiai auką ir nenuilstamą darbą stengiatės pastatyti Kultūros Židinį ir prašau, kartodamas mūsų didžiojo patrioto prelato Jono Balkūno žodžius: savo rimta euka parodykite mūsų jaunimui, kad dėl lietuvių mokame aukotis.

Miegi Lietuviai, paskutiniu šios kalbos žodžiu tiesiai sakau: dabar jūsų rankose yra Kultūros Židinio likimas; jei šis jūsų išrinktų atstovų organizuojamas vajuos pateisins viltis Kultūros Židinio statybos darbai tuojau pradedami, jei reikiamų rezultatų neduos — mes būsim priversti Kultūros Židinio statybą persvarstyti iš naujo. Bet einame į vaju su pasitikięmu Jumis.

Kultūros Židinio maketo nuotrauka. Dešinėje — dabartinis K2 pastatas, toliau — salė, koplyčia, vienuolynas, senam namas — Darbininko redakcija ir spaustuovės administracija, už jo — spaustuovė. Architektas Adolfas Tylius iš Washingtono, D.C. Nuotr. V. Maželio

JUOZAS
ERETAS
TARNYBOJE LIETUVAI

(5)

DIDYSIS GYVENIMO
NUOTYKIS

Sis rašinys yra prof. Stasio Salkauskio, pirmu kartu paskelbtas "Židiny" 1934 Nr. 7 ir 8-9. Jis parašytas 15 metų nuo prof. J. Ereto atvykimo į Lietuvą progą; dėl to ir buvo pavadintas "15 metų kultūrinėje Lietuvos tarnyboje". Čia tas vardas pakeistas paties prof. J. Ereto žodžiais, kuriais jis apibūdina savo atvykimą ir veikimą Lietuvoje: "Didysis mano gyvenimo nuotykis".

Prof. St. Salkauskio rašinys yra išsamiausia informacija apie prof. J. Ereto darbus, įžvalgas ir visapusiškas vertinimas, o sykiu ir balsas už objektyvią kritišką opinią apie prof. J. Ereto veiklą Lietuvai.

PRIE RUBIKONO. 1919 me-

tų rudenį, grįždamas iš Lietuvos į Šveicariją doktorato egzaminų laikyti, turėjau sustoti trumpam laikui Berlyne. Čia prie Kaiser Wilhelmo-Gedaechtnis-Kirche ant susikirtimo gatvių Taudentzstrasse ir Kurfuerster-Damm sutikau savo kolegą iš Friburgo universiteto jauną daktarą, vos tik 23 metų, Juozą Eretą. Po ilgesnio ruošimosi ir įvairių paraginimų iš pažįstamų lietuvių, gyvenusių užsienyje ir Lietuvoje, jis, pagaliau, gavo galimybę įvykdyti savo pasiryžimą vykti į Lietuvą, kuri buvo tada jam egzotiškas kraštas, mažai pažįstamas iš realiosios savo pusės.

Apie Lietuvą jis buvo girdėjęs dažniausiai iš lietuvių pa-

trių, kurie, pasiilę savo tėvynės ir svajodami apie jos nepriklausomumą, aišku savaime, negalėjo jos jam atvaizduoti su reali objektyvumu. Tiesa, dirbdamas arti dvejų metų informaciniuose lietuvių biuruose Lozanoje, Berne ir Berlyne, jis buvo jau gerai apsipažinęs su istoriniais, geografiniais ir visuomeniniais daviniais, liečiančiais Lietuvos kraštą ir gyventojus, ir net buvo parašęs apie Lietuvą stambų veikalą ("Lietuva praityje, dabartyje ir ateityje"). Tačiau jo žinios apie Lietuvą buvo gerokai paspalvintos tos romantiškos kovų už nepriklausomumą nuotaikos, kurią jam sugestio- navo lietuviai patriotai, ji viliojusi į Lietuvą, ir kuri taip gerai tiko jo paties lūkesčiams, surištiems su jo ateitimi naujame krašte. Deja, šita nuotaka mažai atitiko realią tų laikų Lietuvos padėtį.

Išgyvenęs tada beveik mėnesį Lietuvėje, turėjau progos įsitikinti, kokiame laipsnyje Lietuva buvo per karą išalinta ir suniokota. Karinė išarda buvo dar visur jaučiama. Materialinis ir kultūrinis gyvenimo lygis buvo nukritęs iki nežinomo anksčiau laipsnio. Apie minimalinius kultūrinius patogumus dažnai nei svajoti nebuvo galima. Krašto gyventojams tai buvo neišvengiama blogybė, su kuria noroms ar nenoroms rei-

kėjo taikytis; bet žmogui, išaugusiam kultūringoje Šveicarijoje, kur nebuvo patirta karo baisenybių, nors buvo jaučiama kylančių iš jo nepatogumų, gyvenimas ir veikimas tokiam krašte, kokis tuo laiku buvo Lietuva, galėjo būti nebent pasiaukojimo arba didelės simpatijos ir meilės apraiška.

Be to, bermontiadros avantiūra nebuvo dar Lietuvoje likviduota. Buvo dar neaišku, ir ką ji būtų galėjusi išsivystyti. Su Rusijos bolševikais karas, kad ir buvo faktiškai baigtas, bet taikos sutarties dar nebuvo pasirašyta, ir nebuvo jokių laidų, kad jis nekiltų su nauju smarkumu. Lietuvos sostinėje Vilniuje, tuo tarpu šeiminkininkai. Ją atėmė tų metų pavasarį iš bolševikų, jie reikalavo nelygstamosios jos a-neksijos prie Lenkijos ir slinko vis gilyn į Lietuvos teritoriją tuo pačiu metu, kai lietuvių tauta vedė žūbtinę kovą su bolševikais. Buvo aišku, kad kruvina kova ir su lenkais neišvengiama, ir ji net jau vyko atskirais ruožais.

Tokiose istorinėse aplinkybėse jaunam lietuvių bičiuliui teko važiuoti į laikinąją Lietuvos sostinę, Kauną. Gerai žinodamas ano laiko Lietuvos gyvenimo sunkenybes, bijojau, kad jo kelionė į Lietuvą labai greit nebūtų pasibaigusi visišku apsi-vylimu. Todėl draugiškai jam:

tariau:

"Ar ne per anksti Jūs vykstate į Lietuvą? Bijau, kad neapsivilumėte!" Jaunasis daktaras tik ranka pamojė, nė klausyti nenorėdamas apie kokias nors abejones savo kelionės klausimu. Supratau, kad netikslinga yra jis sulaukinėti, bet baimė dėl jo ateities mano tėvynėje nuo to laiko giliai įstrigo į mano sielą. Ar pakels jis mūsų sunkaus gyvenimo aplinkybes? Ar apsisvyls neišvyks kartais iš Lietuvos apkaręs pilnas apmaudo? Ar sugėbės mūsų žmonės tinkamai jį įvertinti ir dorai su juo apsieiti?

— Štai klausimai, kurie savaime skverbėsi į mano sąmonę išvakarėse jo kelionės į Lietuvą.

Ateitis parodė, kad jis visas Lietuvos gyvenimo sunkenybes ir visus likimo bandymus garbingai pakėlė, kartais su stoisiku tiesiog tvirtumu. Vėliau tad turėjau įsitikinti, kad iš pradžios nepakankamai buvau savo kolegą įvertinęs ir juo pasitikėjęs. Tačiau atvirumo vailandomis jis pats neslėpė sunkumo visų bandymų, kurie jam teko Lietuvoje išgyventi.

Atvykęs į Kauną 1919 m. spalio 15 d. jis iš tikro greit pasijuto nukritęs iš dangaus ant žemės. Viename savo laiške jis net prasitarė šiuo reikšmingu posakiu: "Kaunas ist ein hartes Erwachen". Taip, kie-

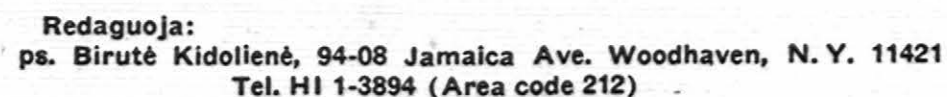
tas buvo pabudimas Kaune, bet, deja, nelengvesnis taip pat buvo 15 metų budėjimas kultūrinėje Lietuvos tarnyboje...

Šiai reikšmingai suakcentuotai aš skiriu savo rašinį, kuris, pagal mano karščiausią norą, turėtų būti ne panegiriko, bet teisingumo reikšėjas. Prof. J. Ereto 15 metų veiklos Lietuvoje balansas nereikalauja malonių, kad jis galėtų būti suvestas su aktyvų persvara. Čia reikalingas tėra vien teisingas skaičiavimas. Šitoje veikloje buvo teisingų žygių ir paklydimų ir nepasisekimų; bet tas, kas panorės pakilti aukščiau už pasaulėžiūrinius ir partinius skirtumus, prie grynai žmogiškojo teisingumo, lengvai galės įsitikinti, kad prof. Ereto asmenyje ir veikime teigiamieji, statomieji, kuriamieji pradai visomet turėjo ir tebeturi aiškios ir pastovios persvaros. Mano tad karščiausias linkėjimas gerb. kolegai prof. J. Eretui yra tas, kad šių metų (1934 Red.) spalio 15 d. būtų jam teisingumo laimėjimo iškilmė. O tuo tarpu su atvira akimi ir teisingumo jausmu pereikime jo gyvenimo ir kultūrinės akcijos etapus.

GYVENIMAS IR PRAKTINIS
VEIKIMAS

Jaunatvė ir mokykla
Juozas Eretas gimė iš neturtingų tėvų katalikų Bazelyje

(Bus daugiau)

Sesės akademikės, naujai pakeltos į tikrąsias nares. Iš k. sėdi t.n. Nijolė Bazikaitė, t.n. Eugenija Garunkštytė, t.n. Gražina Siemaskaitė, t.n. Aldona Kidolytė ir t.n. Lina Čerkeliūnaitė. Nuotr. A. Glodo

towards the future". During the years of Lithuania's independence, the scouts crested their own unique traditions, based on the old Lithuanian cultural heritage, composed many songs and started many customs. Although Lithuania is no longer independent, the Lithuanian scouts of the free world have kept Lithuania alive in their hearts and in their homes". — Taip rašė japonų laikraštis, leidžiamas Tokyjo ir Osakoje rugpjūčio 10.

JAV LB Tarybos ketvirtasis korespondencinis posėdis

JAV Lietuvos Bendruomenės taryba spalio 30 pradėjo savo ketvirtąjį korespondencinį posėdį. Tarybos prezidentas savo bendralaiškyje (Nr. 8) paaiškino tarybos narius apie trečiojo korespondencinio posėdžio dalyvius ir nutarimus, posėdžių svarbą, LB įstatų keitimo komisijos darbą, II-įjį teatrų festivalį, šios tarybos vienerių metų veiklą, JAV LB dvidešimties tarybos komisijas ir pasikeitimus centro valdyboje.

Daugumos nutarimu (90 proc. balsų pasisakius už) JAV LB tarybos nauja sesija bus šaukiama 1972 balandžio 29-30, savaitgalį. Sesijai vieta parinkta Dainavos stovyklavietė Michigane (prie Detroito), už ją pasisakius 80 proc. balsų. Tarybos narių balsai pasidalino pusiau, balsuojant už 3-jų ar 2-jų dienų sesiją. Sesijos ilgumo klausimas dar bus sprendžiamas, kai bus sudaryta detali darbo tvarkė iš gautų tarybos narių pasiūlymų.

JAV LB įstatų keitimo komisijai (pirm. dr. K. Keblys, 16349 Addison, Southfield, Michigan 48075) iki spalio 15 savo nuomones įstatų keitimui klausimais prisiuntė 28 tarybos nariai, 32 apylinkės ir 15 privačių asmenų. Komisija ruošia pirmą naują JAV LB įstatų projektą, kurį turėtų netrukus pateikti tarybos nariams ir apylinkėms. Galutinis projektas turėtų būti paruoštas iki 1972 sausio 15, o naujų JAV LB įstatų

priėmimas bus ateinančio tarybos sesijos Dainavoje.

Tarybos nariai kviečiami dalyvauti ir visai paremti II-įjį teatrų festivalį š.m. lapkričio 25-28 Chicagoje. Jo rengimui pirmininkauja tarybos narys ir JAV LB kultūros fondo pirm. Anatolijus Kairys.

Bendralaiškyje tarybos komisijos yra skatinamos aktyviai dirbti. Pateikiami komisijų pirmininkų adresai. Komisijų pirmininkai yra: švietimo — Jonas Kavaliūnas, kultūrinių reikalų — Bernardas Brazdžionis, ekonominių ir finansinių — Džiugas Staniškas, jaunimo — pasitraukus dr. V. Klemui, komisija rinks naują pirmininką, politinių ir informacinių — dr. Petras Vileišis, organizacinių ir administracinių — Aleksandras Vakselis.

JAV LB centro valdybos pirm. Vytautas Volertas pranešė, kad iš centro valdybos pasitraukė dr. V. Klemas (persikėlė gyventi toliau nuo Philadelphia) ir M. Vaišnyš (dėl įvairių įsipareigojimų darbuotojams). Naujais LB centro valdybos nariais pirm. V. Volertas tarybai pristatė Petrą Mitlę (finansų tvarkytoją) ir Vytautą Maciūną (administratorium). Dabar tarybos nariai slapto balsavimo būdu pristatytus naujus CV narius turės patvirtinti.

Šis, 4-tasis, JAV LB tarybos posėdis baigsis lapkričio 15.

JAV Lietuvos Bendruomenė jau darbuojasi 20 metų. 1951 lapkričio 18 New York'e buvo paskelbtas ir iškilmingai pasirašytas jos įsteigimo aktas, paruoštas prel. Jono Balkūno pirmininkaujamo Laikinojo Organizacinio Komiteto. Įregistruota (inkorporuota) ji buvo Connecticuto valstijoje 1952 vasario 14 (dokumentus pasirašė prel. John Balkunas, Peter J. Vileišis, Walter M. Chase, Frank J. Monchun ir Antanas K. Saulaitis). Du iš inkorporuotojų yra dabartinės JAV LB tarybos nariai — tai prel. Jonas Balkūnas ir dr. Petras Vileišis.

LBT Inf.

Lawrence, Mass.

Iš Šv. Pranciškaus parapijos gyvenimo

Mirė šios bažnyčios vikaras kun. Mykolas Vembrė. Į laidojimą pamaldas lapkričio 2 į Šv. Petro bažnyčią So. Bostone suvažiavo keliolika kunigų, 4 prelatai ir Bostono vyskupas pagelbininkas. Žmonių prisirinko pilna bažnyčia. Mišias aukėjo prel. dr. Vytautas Balčiūnas, kunigai-klebonai: Petras Šakals, Antanas Baltrušis, Alfonsas Jansonis ir kun. prof. Stasys Yla. Po mišių kun. Yla pasakė pamokslą, supažindino su velionies gyvenimu, su jo kaip kunigo gerais privatumais. Išlydėjimo maldas atskaitė vyskupas.

Parapijos mokykloje, nors mokėstis už mokslą šiais metais pakeltas, tačiau mokinių yra 283, nedaug mažiau negu pernai. Mokytojų darbą dirba 8 seselės ir viena samdoma mokytoja. 6 seselės šiemet metam pakeistos, liko tik pernykščia vedėja sesuo Andrea ir jos padėjėja.

Darbščios parapijos moterys — Stratson, Rimas, Hobitz ir Unick, prisikalėdusios varotų rūbų, spalio 19-20 juos pardavinėjo. Uždirbo 76 dol. parapijos naudai.

Zakristijoje išmontuota sena medinė spintutė su staliukais šonuose ir jos vietoj įtaisyta nauja, taip pat su staliukais. Padarytos 4 lentynos prie sienos. Palangė, karnizai padengti nauju baltu linoleumu, pakeistas apšvietimas.

J. Sk.

PLB v-ba skelbia jaunimo metus

Pasaulio lietuvių jaunimas, antrojo savo kongreso šūkiu pasirinkęs mintį "Jaunimo darbas ir širdis — lietuvių tautos ateitis", įsipareigoja dirbti savo tautai, ją mylėti ir branginti jos didžiulius laisvės bei tautinės gyvybės idealus.

PLB valdyba, pozityviai vertindama lietuvių jaunimo tautinės kultūros ir Lietuvos valstybingumo pastangas, ryšium su 1972 įvykstančiu II-ju Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresu, šiuos metus skelbia

Jaunimo metais ir pasaulyje pasklidusius lietuvių kviečia savo dėmesį bei rūpestį skirti:

1. jaunimo ryžtų jungtis į Lietuvos laisvės kovą nepriklausomai demokratinė Lietuvos respublikai atkurti,
2. tautiniam jaunimo ugdymui mokyklose ir šeimose,
3. lietuvių jaunimo organizacijų stiprinimui, darbui bei tarpusavio bendradarbiavimui,
4. lietuvių jaunimo kultūrinei veiklai dainos, žodžio, tautinių šokių, scenos, sporto ir kituose vietuose,
5. lietuvių spaudos skleidimui ir skaitymui jaunimo tarpe,
6. pasaulio lietuvių jaunimo mastu rengiamos IV-šios tautinių šokių šventės pasisekimui,
7. II-jo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso sėkmingam įvykdimui.

PLB v-bos inf.

Iš PLB valdybos veiklos

Nariams ne vienoje vietoje gyvenant, PLB valdybai posėdžių susirinkti nėra lengva. Tačiau kliūtys nugalimos, ir valdyba po spalio 2 d. posėdžio vėl naujai posėdžiavo spalio 30, vėl Clevelande. Buvo svarstyti šie klausimai.

Jaunimo kongreso samata, kurią pagal nuostatus priima šio kongreso finansų komisija ir komitetas, bet tvirtina PLB valdyba. Reikalai dideli — jaunimo atstovų suvažiavimas ir jų globojimas, studijų savaitė, vakarinių kongreso programos, stovykla, spaudiniai, parodos, įvairiausi organizaciniai bei administraciniai reikalai, tad ir išlaidos didelės. Juk kongresas apima viso pasaulio lietuvių jaunimą. Normaliai reikėtų apie pusantro šimto tūkstančių dol. Finansų komisija juos įsipareigoja surinkti. Tačiau bus spaudžiamasi, kiek įmanoma. Bet ir susispaudimas turi ribą, norint, kad kongresas turėtų reikiamą apimtį ir lygį. Dėl to be minimalios šimto tūkstančių dol. sumos nebūna galima išsiversti, o daugiau — juo geriau. PLB valdyba į pateiktą jaunimo kongreso samatos projektą pažūrėjo su reikiama dėmesiu ir jį patvirtino, kartu linkėdama jaunimo kongreso darbuotojams ko geriausios darbų sėkmės. Lietuvių jaunimo tautinis judėjimas viso pasaulio mastu iš tikrųjų yra didelės prasmės bei reikšmės lietuviškas darbas, nuspelns visų dėmesio, supratimo ir paramos. Samatos klausimą referavo jaunimo vicep. M. Lenkauskienė.

Bendruomenės finansų organizavimas buvo antrasis klausimas, kuriam PLB valdyba skyrė daugiau laiko. Ref. dr. V. Majauskas prie klausimo priėjo iš Philadelphia gegužės 22 susitarimų: "Konstatavusi, kad finansų stoka stabdo Bendruomenės tikslų ir uždavinių vykdymą, konferencija išreiškia pagyvąją a) išbaigti organizavimą veikiančių lietuvių fondų, kurių pelnas yra skiriamas lietuvių kultūros — mokslo meno, švietimo ir kt. reikalingam, b) populiarinti lietuvių tautinio solidarumo metinių įnašų idėją ir sugyventi jų išrinkimą, c) bendruomenių administracinei

bei visuomeninei veiklai organizuoti lėšų telkimo aukų ir tautinio solidarumo įnašų amžinųjų jų narių įmokų principais". PLB valdybos posėdyje buvo parbrėžta, kad aktualu baigti JAV ir Kanados kultūrinių lietuvių fondų organizavimą, bet nuo naujų fondų steigimo atsisakyti. Apskritai būtų naudinga prieiti prie vieno visuomeninio fondo, kuris būtų administruojamas tarpveiksniu susitarimu. Visų kraštų lietuvių bendruomenės daug daugiau dėmesio turėtų skirti tautiniam lietuvių solidarumo įnašui ir jam išrinkti organizuoti efektyvesnę administracinę aparatą, tradicinių valdybų išdėmink šiam reikalui nebeapkančia. PLB valdyba, bei kraštų lietuvių bendruomenių atsiunčiamų konstitucinių įnašų, savo darbui lėšų pasidaryti turi per "Pasaulio Lietuvių" ir intensyviau platinama automobilių lipinukus ir lietuvių ženklukus.

Pasaulinė baltų federacija — klausimas, keliamas Australijos LB valdybos. Posėdyje buvo konstatuota, kad New York'e nuo 1954 veikia Paverptosios Jungtinės Tautos, vadinamos taip pat Pavergtųjų Europos Valsčių Seimu, kurį sudaro Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos demokratinės institucijų atstovai, nuo 1965 taip pat New York'e veikia vien trijų Baltijos tautų išeivijos institucija Baturas, su kitomis Baltijos tautomis ryšius turi Vlikas ir kt. Todėl reikia aiškintis, ar Pasaulinės Baltų Federacijos organizavimas nebūs paralelinis darbas, ir tai pavesta PLB v-bos visuomeninių reikalų vicep. dr. H. Brazaičiui.

Kiti klausimai ir reikalai. PLB valdybos nariai padarė veiklos pranešimus, buvo susipažinti su gautaisiais bei išsiųtais raštais, patvirtinti sąskaitos, aptarti įvairūs einamieji reikalai. Posėdyje dalyvavo še PLB valdybos nariai: St. Barzdukas, dr. H. Brazaitis, A. Gailiūnas, A. Laikūnas, M. Lenkauskienė, dr. V. Majauskas, Kult. t-bos pirm. dr. Alg. Nasvytis, Švietimo t-bos pirm. A. Rinkūnas.

Dail. Onos Paškevičienės parodos atidaryme. Pirmoje eilėje iš k. dail. O. Paškevičienė, R. Simutienė, B. Sidzikauskienė, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, V. Četėnienė, V. Sidzikauskas. Nuotr. R. Kisieliaus

Dėl vyskupo V. Brizgio laiško ir tikinčiųjų kovos

LAISKAS REDAKCIJAI

Šių metų spalio 19 Darbininke buvo išspausdintas vyskupo V. Brizgio atviras laiškas apie praėjo pavasario įvykius ir demonstracijas Chicagoje, ryšium su tikinčiųjų pastangomis atgauti tautines ir religines apeigas savose kapinėse. Pasiteisinęs savo atsilikimu dėl lietuviškos spaudos neskaitymo, vyskupas sukūrė tokią kreivą jau seniai čekiečių išgyventų įvykių vaizdą, kad pasipiktinusi visuomenė reikalauja faktų paraiškinimo, nes padėtis gali išsiaiškinti naujų įvykių audrą. Todėl gerbiama Redakcija prašau neatsisakyti išspausdinti šį pareiškimą.

Užuot užjautęs religingų žmonių jautriai pažeistus jausmus dėl arkidiecezijos nutaunimo politikos per religiją, vyskupas išsėna jų dar labiau užgauti, viską nukreipdamas šviesiems patikavimui linkme. Ypač apgailėtina, kad jis imasi su šiais įvykiais susieti garbinamus asmenis, kurie per jo minėtą ilgą laikraštį neskaitymo laikotarpį jau mirė ir negali už save kalbėti.

Grįždamas prie seniai prabėgusių įvykių, vyskupas pareiškia: "Išsamiu pasitarus ir su generaliniu konsulu, ir su lietuvių klebonais, ir su lietuvių organizacijų valdybų žmonėmis, buvo sukvietas pasitarimas, kuriame buvo priimtas mano ir kitų pasirašytas pareiškimas".

Jeigu tokie žmonės vysk. Brizgio pastangomis buvo sukviešti, tai jam, kaip lietuvių vyskupui, nederėjo šių žmonių panaudoti prieš lietuvišką visuomenę savo asmenišką įsteikimo arkidiecezijai tikslais. Gausus Chicago lietuvių visuomenės susirinkimas, įvykęs birželio 14, apsvaistė ir viešai pasmerkė tokią vyskupo prieš savuosius nukreiptą elgesį. Protesto susirinkime pasisakė visi: mažai žinomi eiliniai lietuvių krikščionys ir mūsų veiksmams vadovaujį didžiai nusipelnę asmenys. Spauda labai plačiai informavo visuomenę ir pati pasisakė vedamaisiais.

Kaip į tokią vyskupo Brizgio elgesį žiūri gerai žinomos ir gerbiamos lietuvių katalikų organizacijos, teparyškina jų pačių pareiškimas. Chicago S.A. S. draugovės valdyba š. m. liepos 21 Dirvoj išėjo su tokio turinio viešu pareiškimu:

Tai darbai, kuriems reikia mūsų visų pastangų ir talkos, mūsų visų moralinės ir materialinės paramos. Be jaunimo negalima tautinė išeivijos ateitis, tad padėkim jam jo siekimuose bei darbuose.

Tebūnie Jaunimo metai prasmingi, darbingi ir kūrybingi!

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba

P. S. Šis pranešimas redakcijai gautas tik lapkričio 5.

"Dabartinių įvykių eigoje randame reikalingą pareiškimo savo organizacijos nusistatymą."

Įvykiai Šv. Kazimiero kapinių reikalu byloja faktą, kad Chicagoje Bažnyčioje glūdi siena tarp dvasiškios ir tikinčiųjų. Šios sienos dėka, hierarchija nepaiso savo tikinčiųjų ir vykdo viską monarchine tvarka. Dėka neišikišusių nusistatymų, ši tvarka trukdo ne tik parapijų lietuviškumui, bet ir jų katalikiškumui.

"Malonu, kad atsirado LB Komitetas Pasauliečių teisėms apsaugoti Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse ir tų kapinių sklypų savininkų draugiją, kurie ryžtasi išlaikyti ir apsaugoti lietuvių ir katalikų tradicijas. Faktai mums rodo, kad šios dvi organizacijos, o ne kas kitas, šiuo reikalu atstovauja tikinčiųjų lietuvių katalikų balsą. Tikimės, kad šių sąjūdžių dėka pas mus atsiras didesnis dialogas tarp tikinčiųjų ir Bažnyčios."

Vysk. Brizgys nusiskundžia: "Kurį laiką vis laukėme, tikėdamiesi kokio nors žodžio iš Lietuvos Bendruomenės, nes jos vardas ten buvo painiojamas". Čia vėl tenka apgalvoti vyskupo neskaitymą lietuvių spaudos, nes Lietuvos Bendruomenės oficialus organas Pasaulio Lietuvis kuone kiekviename numeryje yra šiuo reikalu pasisakęs. Pavyzdžiui, 12/48 numeryje, tarp kitko, sakoma: "Lietuvių reikalus ener-

gingai gina JAV LB Chicago apygardos sudarytas Komitetas pasauliečių teisėms Šv. Kazimiero Lietuvių Kapinėse saugoti." Bet nereikėjo vyskupui taip ilgai lūkuoti dėl Bendruomenės pasisakymo. Mūsų katalikiška spauda, ne tik Amerikoje, bet ir užsieniuose kalbėjo apie tai ištaisais vedamaisiais. Kanadoje ir už jos populiarūs Tėviškos Žiburiai rugpjūčio 5 dienos vedamajame štai ką sako: "Chicago lietuvių kovojančios grupės atveju reikia pasakyti, kad jie reikalauja teisėtų dalykų. Lietuviška institucija yra įsteigta ne ariams ar anglam, bet lietuviams. Jos įsteigimo pagrindas yra lietuviybė. Be jos nebūtų nei vienos religinės institucijos."

Amerikos lietuvių visuomenės nusteibimas dėl šitokių vyskupo Brizgio nuotaikų nesiriboją vien katalikiškos spaudos pasisakymais, jis yra visuotinis. Naujienos birželio 5 dienos vedamajame "Viešpatie, atleisk jiems, jie nežino ką rašo" dėl vysk. Brizgio "pasirašymo" sako: "Būtų buvę geriau nieko nerašyti, negu skelbti netikslius tvirtinimus." Šeja š. m. 3/114 numeryje ilgą straipsnį "Pažeistos lietuvių teisės" baigia taip: "Visi tai teisiniai klausimai".

(nukelta į 6 psl.)

— **New York Times** spalio 28 paskelbė Lietuvos gen. konsulato New York'e pateiktas informacijas apie dr. L. Bistrą, jo veiklą ir mirtį. (E)

KULTŪROS ŽIDINYS — aukos statybai Kultūros Židiniui, Tėvų pranciškonų vienuolynui, jo koplyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukojo:

NEWARK, N. J.

A. Lelešienė 5.
M. Martin 5, pažad. 100.
M. Maldeikis 5.
M. Martin 5, pažad. 100.
M. Maldeikis 5.
Ig. Matulis 100, išrašo Matulių ir Kazakevičių mirusiųs.
K. Miknevičius 10.
A. Miknevičius 10.
Ann Montvydas 10.
A. Mikeonis 5.
M. Naujokas 10.
M. Naušėdas 5.
J. Petchalonis 5.
J. Peldonas 5.
A. Pridotkas 1.
N. Piegaro 2.
A. Pliskaitis 50, pažad. 100.
A. Paseckis 5.
A. Pocius 25.
M. Reskow 5.

Laukiamas aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose.

Sįsiti:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Kituose laikraščio numeriuose skelbsime kitų vietovių aukotojų pavardes.

J. Simanavičienė 20.

J. Sereika 10.
J. Saldko 5, anksč. 3.
W. Swatak 25.
B. Sarkenis 75, anksč. 25.
K. Stanevičiūtė 5.
B. Stankus 20.
Ch. Saltanis 1.
Ch. Strolis 5.
J. Simanavičius 5, pažad. 100.
Br. Sužinskas 100.
Ann Taleiša 100.
M. Tankūnienė 3.
V. Tankūnaitė 5, pažad. 100.
M. Teireira, Jr. 10.
P. Vuleikis 1.
N. N. 10.
P. Zaluba 5.
I. Zilienė 10.
EAST NEWARK, N.J.
Ch. Bubėnas 5.
G. Sinkevičienė 10.

Iš VISUR

— **Kun. Mykolas Vembrė** spalio 30 rytą mirė Bostono ligoninėje. Po pamaldų Šv. Petro liet. parap. bažnyčioje Bostone palaidotas lapkričio 2 seselių kapinėse Putnam, Conn. Jis sunkiai sirgo jau nuo rugsėjo pradžios. Velionis buvo gimęs 1904 sausio 5 Kolyčių km., Šiaulių apskr. Mokėsi Šiauliuose, Voroneže, Kauno kun. seminarijoje. Kunigų įšventintas 1927. Buvo vikaru Krinčine, klebonu Sidabrave, kapelionu Mildoro stovykloje Vokietijoje. Į JAV atvyko 1949. Vikaravo Stoughtone, Mass., Brockton, Mass., Lawrence, Mass. Rašė Darbininkui, Draugui, Rytui.

— **Vysk. A. Deksnys** su tėv. dr. K. Zalaliu, OFM, aplankė Pforzheimo ir Rastatto lietuvių (atvykusių 1958-64) kolonijas. Spalio 30 dalyvavo kariuomenės šventės minėjime Koelno apylinkėse ir per pamaldas suteikė šventinimo sakramentą. Spalio 31 pasakė pamokslą per kun. Br. Liubino 25 m. kunigystės jubiliejų Kaiserslauterne.

— **Vokietijos LB tarybos** rinkimai įvyks lapkričio 23. Rinkimų komisijos pirmininkas — dr. Jurgis Gurlėvičius.

— **Tėvynės Gersų** radijas rengia lietuviškos dainos ir grožinės kūrybos vakarą lapkričio 14, sekmadienį, 4 val. popiet Clevelande, Muzikos Instituto Le Pavillon salėje. Programą atliks solistė Aldona Stempuzienė, dramaturgas Kostas Ostrauskas, poetai Kazys Bradūnas ir Rimas Vėžys.

— **Hamburgan**, Vokietijon, lapkričio 4 atvyko iš JAV 4 lietuviai kunigai: prel. J. Karalius, prel. J. Balkūnas, prof. Lad. Budreckas ir klebonas Jurgis Gurinskas. Atostogaudami aplankys keletą Europos valstybių.

— **"Tautinis auklėjimas ir šeima"** tema bus svarstoma lapkričio 21 Detroito, Lietuvių namuose, St. Butkaus šaulių kuopos kultūros sekcijos iniciatyva. Bus pristatyta pedagogas Vaclovas Čižūno knyga "Šeima tautinėje bendruomenėje". Svarstybus praves Pranas Turūta iš Grand Rapids, Mich., referentė S. Kaunelienė ir ko-referentė Liuda Rugienienė.

— **Ona Saulaitienė**, gyv. Oakville, Conn., grįžo iš New Haveno Šv. Rafaelio ligoninės, kur jai rugsėjo 9 buvo padaryta atviroji širdies operacija: į širdį įdėtas plastikinis prietaisas — dirbtiniai širdies vožtuvėliai. Ligoninėje išbuvo 2 mėnesius, namie turėdama sveikėti ir stiprėti dar 5-6 mėnesius. O. Saulaitienė, dar negalinti pati rašyti, labai nuosirdžiai dėkoja visiems, kurie jos ligos metu ją įsiminė, meldėsi, lankė, laiškais ar kitaip parodė nuosirdžių jausmų.

— **M. K. Čiurlionio** mirimo vietoje, Pustelnike, Varšuvoje, prie buvusio ligoninės namo, spalio 14 prikalta paminklinė lenta 1 metro aukščio ir 75 cm pločio. Projektą sukūrė ir pagaminimo rūpinosi dailės akademijos prof. Kazimieras Zie linskis. Lenta pagaminta iš marmuro, o dailininko portretas ir įrašinės raidės iš bronzos. Buv. ligoninės name dabar yra mokykla. Siūloma ją pavadinti Čiurlionio vardu.

— **Kanados Lietuvių Bendruomenės** tarybos suvažiavime spalio 23 Toronte į naują krašto valdybą išrinkti: J. R. Simanavičius, L. Tamošauskas, J. Čepunkutė, G. Breichmanas, E. Čiuplinskas, V. Guodis, A. Kuolienė, J. Pleinys, kun. A. Zilinskas, L. Gvildienė. Revizijos komisijon išrinkti: V. Kristolaitis, K. Mileris, J. Mikšys. Į garbės teismą išrinkti: A. Lapinas, A. J. Išganaitis, dr. V. Pavilanis, A. Gražys, J. Adomaitis.

(nukelta į 7 psl.)

NEW YORKO ŽINIOS

N. Y. Altos posėdis įvyko spalio 29, penktadienį, buvusiam Diržienės, dabar Čekavičiaus restorane. Kalbėta apie ateinančių metų Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą. Kadangi vasario 16 bus trečiadienis, tai minėjimas bus surengtas vasario 20. Numatoma Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salė, nes ji švaresnė, patogesnė už kitas sales. Ji turi ir geresnę sceną bei apšvietimą. Norima ir šiemet minėjimo programą padaryti įdomią ir patrauklią. Į ją numatoma įtraukti kuo daugiau jaunimo. Bus studijuojamos galimybės pasikviesti kokią amerikietį kalbėtoją, pavergtųjų tautų bičiulį ar žurnalistą.

Antanas Rugys, Patersono lietuvių kolonijos vienas iš pagrindinių veikėjų. Lietuvių Bendruomenės apylinkės pirminkas, sulaukęs 70 metų. Susidaręs komitetas lapkričio 13 rengia jam pagerbimą. Sv. Kazimiero lietuvių parapijos salė. Pradžią 6:30 v.v.

Domo Peniko artėjančiai dvejų metų mirties sukakčiai paminėti už jo vėle bus aukojamos gedulingos mišios lapkričio 13, šeštadienį, 10 v.r. tėvų pranciškonų koplyčioj, 680 Bushwick Ave. Po pamaldų bus šventinamas paminklas Cypress Hills kapinėse. Seima draugus ir pažįstamus nuoširdžiai kviečia dalyvauti.

Vladas Jankevičius, gyvenęs Woodhaven, mirė spalio 8 d. 10:30 v.r. Liuteronų ligoninėj. Palaidotas iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Sv. Jono kapinėse. Velionis buvo Darbininko skaitytojas.

Dr. B. Radzivas, vienas iš pirmųjų paaugusių 1000 dol. Kultūros židinio statybai 1964 m. spalio 11.

Dail. Juozas Bagdonas, dr. A. Skėrys ir kun. P. Geičiūnas dalyvavo Clevelande Balfo direktorių suvažiavime spalio 23. Taip pat jie dalyvavo Lietuvai daug nusipelnusio Kazio Karpiaus paskutinio atsisveikinimo valandogė.

Anicetas Simutis, Lietuvos generalinis konsulas, spalio 21 su žmona New Yorko miesto burmistro pakviesti dalyvavo Jungtinių Tautų delegacijų vadim ir konsulams pagerbti priėmimo.

Pranciška Ražickienė, gyv. Ridgewode, šiomis dienomis grįžo iš ligoninės, kur buvo paguldyta lūžus dešiniajai rankai. Ji ir jos vyras Antanas abu nesveikuoja. Jų draugai linki abiem sveikatos.

Dail. Onai Paškevičienėi nuosirdi padėka už padovanojimą Kultūros Zidiniui vieno iš savo gražiausių paveikslų bei 100 dol. auką patalpų išlaikymui.

KAS TIE, KURIE PIRMIEJI AUKOJO TUKSTANTINES KŽ STATYBAI?

Sio didelio vajuos proga prisiminkime tuos, kurie patys pirmieji, vos paskelbus sumanytą statyti Kultūros Zidinį, atskubėjo su savo auka — po 1000 dol. Tai jau yra istorija. Per tą laiką užaugo net barzdotą generaciją ir daug kitų dalykų nutiko.

Tai buvo prieš septynetą metų. Taip! Neįtikėtina, bet laikas bėga greičiau, nei manome. Pirmosios aukos po „tūkstantį dolerių“ buvo sudėtos 1964 spalio 11 d. Darbininko metiniame koncerte, Sv. Tomo salėj.

Septynetas metų, kaip joje pasakoje, kalbėta ir kalbėta. Siandien štai skubame rinkti aukas, kad kaip nors pradėtume statyti. Šia proga tikrai norim išreikšti atgailos ir iš ten pasisemti stiprybės. Tegu tai paskatina mus kuo greičiau statyti ir pastatyti. Juk ir anie pirmūnai atskubėjo ne su žodžiu, bet su auka — su tūkstančių dolerių.

Paskelbė, kad statys Kultūros Zidinį

Tame Darbininko metiniame koncerte Sv. Tomo salėj dainavo solistė Lilija Mernikaitė ir Kazys Jakutis, abu iš Worcesterio. Pertraukos metu į sceną užkopė Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, kuris tą vakarą buvo išrinktas provincijolu. Jis ir paskelbė, kad pranciškonų vadovybė nutarė New Yorke statyti Kultūros Zidinį, kur būtų patalpos lietuviškiems suėjimams, mokyklai, organizacijoms. Apie tai ir anksčiau buvo kalbėta, daryti vienoki ar kitoki bandymai. Jau tuo klausimu buvo kalbėjusi Kunigų Vie-

nybė (spalio 8 susirinkime). Kunigų Vieniūnė irgi pritarė, kad pranciškonai imtųsi iniciatyvos ir atstatytų kultūros centrą — Zidinį.

Po koncerto dar ugningai kalbėjo prel. J. Balkūnas, kviedamas išlaikyti ir išsaugoti lietuvišką kultūrą ateities kartoms, pažadėdamas visokeriopą paramą, skatindamas visus prisidėti ir paremti.

Tada pasirodė tie pirmūnai

Petraukos metu salėje jau vyko kuždėjimas, pasitarimas kiek duoti. Vienas sakė, kad 500, kitas — tūkstantį. Tūkstantis atrodė kur kas įspūdingiau. Geresnė pradžia. Tą vakarą buvo paskelbti pirmieji, davę po tūkstantį. Jie buvo:

Už a.a. Juozą Valaką mišios bus lapkričio 13, šeštadienį, 9:30 v. Angelų Karalienės parapijos bažnyčioj. Tuoj po mišių Cypress Hills kapinėse šventinamas paminklas. Draugai, pažįstami ir giminės kviečiami dalyvauti. Metinės nuo J. Valako mirties suėjo š.m. gegužės mėnesį.

Dail. V. K. Jonynas, po sėkmingsos operacijos ligoninėj, jau grįžo į namus ir čia toliau gydosi rūpestingoj dukters globoj.

Julita Venckuvienė išvyko dviejų savaitių atostogų pas savo dukrą Sigutę Eidukoniene, kuri šiuo metu gyvena Stuttgarte, Vokietijoje.

Jurgis Krūšinskas, ilgą laiką dirbes prie namų remonto darbų, New York'e lankė specialią mokyklą, kurią baigė spalio mėnesį. Išlaikęs privalomus egzaminus, gavė namų prižiūrėtojo mechaniko diplomą.

Dail. Vytautas Ignas, pardavęs savo namą, persikėlė į naują butą. Dabar jo adresas: 88-15 168 Street, Apt. 1-C, Jamaica, N. Y. 11432. Telef. (212) 739-2307.

Padėka

Gegužės 2 automobilio katastrofą buvom sunkiai sužeisti mano vyras Jurgis Bublaitis ir aš. Buvom paguldyti į ligoninę. Mano vyras mirė birželio 14 po keleto sunkių operacijų. Man pačiai esant ligoninėj, neteko dalyvauti nei jo laidotuviuose.

Visos šios didelės nelaimės metu patyriau labai daug nuosirdumo ir bičiulystės. Mus sergančius ligoninėj daug kas lankė, tvarkė ir globojo paliktus namus, vienoki ar kitoki būdu atėjo į pagalbą.

Mirus mano vyrui, atsiuntė gėlių prie karsto, sakė atsisveikinimo kalbas, užrašė mišias. Negalėdama čia suminėti, kas ką gero padarė mano mirusiam vyrui ir man, suminėsiu tik jų pavardes. Siem asmenim esu labai ir labai dėkinga.

Kun. P. Dagui, kun. P. Raulgalui, kun. P. Baltakiui, O.F.M., kun. A. Račkauskui, solistui St. Citvarui, Bronei Reventienei, Vytui Gerulaičiui, A. Koncei, J. Ceilui, Operetės chorui ir jo dirigentui Mykolui Cibui (jie sugiedojo koplyčioj Marija, Marija ir Lietuvos himną), Lidi-jai Moruzienei, Antaninai Torienei, Jurgiui Tonui, Onutei Brazlauskaitėi, Jonui Brazlauskui (mano broliui, kuris specialiai atvyko iš Kanados), S. Jasaitienei, E. Urbelienei, Jonui Andralaičiui, Endralaičiams, Jolhanai Danielevičienei, Ditricht, P. E. Gavėnams, Johanaui Demor, Oniūnienei, Lipšienei, O. Kreivėnams, Janei Jasinskai, Delicatessen Maror, dr. Noakaitėi, Leonui Danisevičiui, N. Savin, Calitis, J. Andriusui, M. Diržienei, M. Šalinskienėi už gražų patarnavimą, Lukui, Šeputienei, Garsonienei, Šavelskiams.

Visiems jum nuosirdžiausia padėka!

Elena Bublaitienė

Kun. J. Aleksūnas, tuomet buvęs Angelų Karalienės parapijos klebonas, davęs auką dar prieš koncertą, prel. J. Balkūnas, dr. Br. Radzivas, Antanas ir Eugenija Vainiai, Marytė Šalinskienė, Valteris Turulis, Petras Montvila, E. Galčiuvienė. Visi buvo pakviesti į sceną, bet ten nepasirodė kun. J. Aleksūnas, P. Montvila ir E. Galčiuvienė.

Visų pirmūnų vardu ugningą žodį tarė dr. B. Radzivas,

Lietuvių Fronto Bičiulių ryty apygardos suvažiavimas šaukiamas lapkričio 13 New York'e Angelų Karalienės lietuvių parapijos salėj, 213 So. 4th St., Brooklyn. Pradžią 1 v. popiet. Pagrindiniu kalbėtoju pakvies-tas prof. dr. Antanas Klimas iš Rochesterio. Kalbos tema — „I ketvirtąjį rezistencijos dešimtmetį žengiant“. Vakare 7 val. dalyvaujama Kolumbo Vyčių salėj, 86-22 85th St., Woodhaven (visai arti prie Jamaica Ave.), LFB rytų apygardos ir LB Woodhaveno apylinkės jungtiniame parengime. Programoj: 1. Aloyzo Barono knygos „Vėjas lekia lyguma“ pristatymas. Pristato Bronius Balčiūnas. Ištraukas iš knygos skaito jaunimas. 2. LB Woodhaveno apylinkės valdybos skelbtos konkurso rašinių pristatymas ir premijavimas. Pristatys ir premijas įteiks iš jaunimo atstovų sudaryta komisija. 3. Pasilinksminimas ir šokiai, grojant Gutauskų orkestrui. Veiks bufetas. LFB rytų apygardos valdyba nuoširdžiai kviečia visus šiaurės New Jersey Julijono Būteno vardo, New Yorko, Philadelphijos ir Waterburio sambūrius ir pavieniui gyvenančius bičiulius, jų draugus ir pažįstamus šiame suvažiavime dalyvauti.

gyvai tikėdamas pačia idėja kuo greičiau pasistatyti savus namus — Kultūros Zidinį.

Tokiu pirmūnu — judintoju ir propaguotoju daktaras išliko visą laiką. Į darbą įsijungė visi jo namai, visur propagavo Zidinio idėją. Kai dabar reikėjo tvarkyti kartoteką, sudaryti New Yorko lietuvių sąrašus, Apolonija Radzivanienė net keturis mėnesius beveik kasdien atvykdavo į Kultūros Zidinį ir ten triūsavo. Atsivėsavo ir savo marčią Birutę Radzivanienę. Ji kiekvieną penktadienį eina ir į bingo žaidimus, kad savo darbu priartintų statybą.

Antanas Vainius, žuvęs 1968 metais eismo nelaimėje, tada net pasiskolino iš banko pinigų, kad galėtų ateiti ir paremti naują ir gražų projektą. Ir jo namai yra tie idealistų namai, kurie nieko nesigaili šiai uždegančiai idėjai — pasistatyti Zidinį. Dabar marti — Loretta Vainienė, sūnaus Petro žmona, ir dirba, ir studijuoja. Ir talkina vajuos komitetui, pasižadėjusi eiti net aukų rinkti. Dar to negana — visas jų namas — našlė su sūnumi Jonuku, sūnus Petras su žmona Loretta — šio vajuos proga aukoja kitą tūkstantį dolerių!

Tegu tai būna pavyzdžiai šiems vajuoj! (Kitam numerį — kiti aukoję po 1000 dol.)

Patiksliname. Aprašant mažąją dainų šventę, išbrovė netikslumas — buvo sumaišyti dirigentai. V. Mamaitis dirigavo — Einu per kiemą — Br. Jonušo, Oi leikia, leikia — M. K. Čiurlionio ir Atsisveikinimas su giria — St. Simkaus. Pirmąją dalį baigė Leonas Kaulinis diriguo-damas: Oi toli, toli — St. Gailevičiaus, Nei vėjas pučia — K. V. Banaičio ir Jau-nystės maršas — J. Stankūno.

Antanas Vainius, vienas iš pirmųjų paaugusių Kultūros Zidinio statybai 1000 dol. 1964 m. spalio 11. Vėliau 1968 m. A. Vainius žuvo eismo nelaimėje.

Laiškas redakcijai

(atkelta iš 5 psl.)

simai. Bet jie rimti ir kyla šiuo metu, kada Čikagos R. Katalikų arkivyskupija nedaug kreipia dėmesio į lietuvių tikinčiųjų gražiausius norus tinkamai laidoti mirusiuosius ir vysk. V. Brizgys su kitais viešai be jokios atodairos pateisina ir palaiko, o dėl savo teisių kovojančius lietuvius visai pžeim-na.

Tai tik keli pavyzdžiai, kaip visų pakraipų lietuviškoji visuomenė žiūri į vysk. Brizgio vaidmenį tikinčiųjų pastangose apginti savo tautines ir religines teises savose religinėse institucijose.

Algis A. Regis,

Bendruomenės komiteto pasauliečių teisėms apsaugoti pirminkas

SĖKMINGA DAIL. ONOS PAŠKEVIČIENĖS PARODA

Spalio 30-31 Kultūros Zidinyje buvo surengta graži dail. Onos Paškevičienės paroda. Nors kataloge buvo įrašyta, kad išstatyta 47 paveikslai, bet jų buvo 49 (du buvo į katalogą ranka įrašyti). Paroda užėmė visą pirmą aukštą.

Atidarymas buvo spalio 30, šeštadienį, 5 v. popiet. Pradėjo LMK Federacijos vicepirminkė V. Četėtienė trumpu žodžiu, pasveikindama susirinkusius ir pačią dailininkę. Ji pakvietė žodį tarti Lietuvos gen. konsulą A. Simutį. Konsulas tokiom progom suranda tinkamų sąmojų. Ir dabar, pasigavęs vieną paveikslą, visus linksmai nuteikė.

Susirgus dail. V. K. Jonynui, programos vedėja pakvietė Paulių Jukų apibūdinti dailininkės kūrybą. Kalbėtojas išryškino jos kūrybos pradus, — jos realizmą, paveldėtą iš mokyklos, impresionizmo pomėgi, modernų laisvumą. Tą visą sujungusi, dailininkė suformavo dabartinę savo individualybę. Dar atskirai buvo išryškinta jos

gamtovaizdis, portretas ir jos kūrybos optimistinis bruožas.

Kalba užsitsė kokia 12 minučių. Ji buvo perduota per garsiakalbių sistemą, tai lengvai buvo girdima ir kituose kambariuose.

Programos vedėja V. Četėtienė pristatė ir pačią dail. Oną Paškevičienę. Pagauta momento, ji buvo susijaudinusi. Padėkojo rengėjom, kalbėtojam, svečiam. Toliau visi turėjo progos apžiūrėti parodą, pasibavoti. Rengėjos buvo surengusios labai gražias vaišes su puikiu pušiu, puikiais pyragaičiais. Stalai buvo papuošti žvakėmis. Paroda buvo gana gausiai lankoma ir kitą dieną. Viso parduota 11 paveikslų.

Parodoje buvo išstatyta 28 gamtovaizdžiai, 11 portretų, 10 natūrmortų. Gyvendama gamtoj, dailininkė labiausiai pamėgusi tapyti gamtą, bet lygiai mėgsta ir natūrmortą ir portretą.

Kai paroda išdėstoma per keletą salių ar kambarių, gaunasi pilnesnis ir atviresnis dailin-

ko vaizdas. Matai, kur dailininkas yra tikresnis, jautresnis, kūrybingesnis. Ir būnai dailininkė geriausiai dirba ten, kur ji nėra suinteresuota, kur nesisistengia. Tas ypač žymu portretuose. Iš jų bene geriausios buvo jos kaimynės portretas (su stiklu) — labai ištaigus, jautriai nutapytas. Portretuose labiausiai akcentuoja akis, ir iš jų išsuka visą charakterį.

Gamtovaizdžius tapydama, dailininkė mėgsta pakelti horizontą arba visai jį išjungti. Tada gamtovaizdis gauna sunkesnę charakterį. Geriausi jos gamtovaizdžiai, kur buvo dangaus horizonto, kur buvo staiga sukontrastuotos spalvos, šilti, šalti tonai.

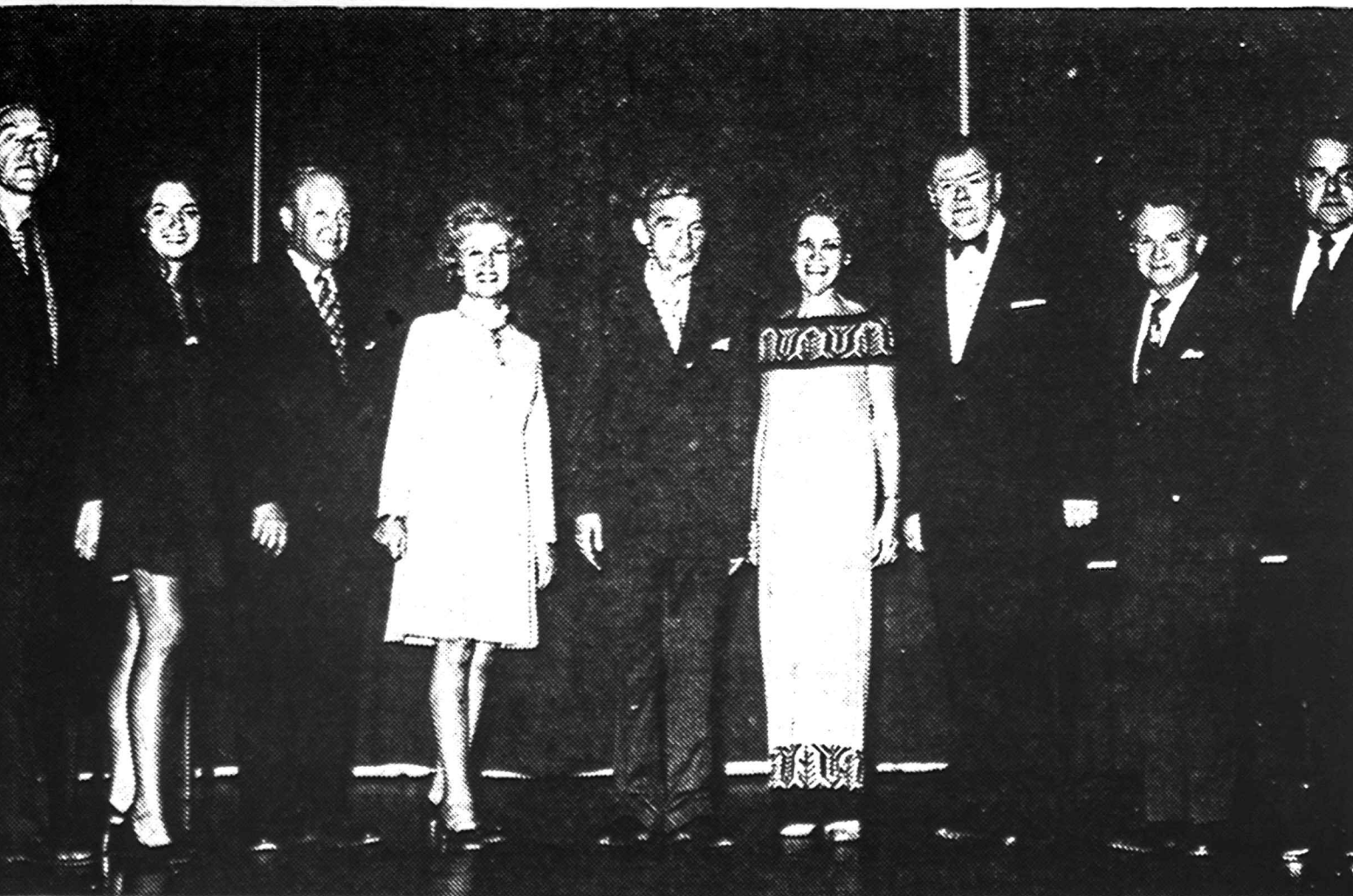
Atžymėtini ir natūrmortai — gėlių vazos, vaisiai. Jie padaryti labai laisvai, pilni virpėjimo ir oro.

Visai jos kūrybai charakteringas optimistinis nusiteikimas. Ir gamtovaizdžiai, ir portretai, ir natūrmortai žėri skaidriom šviesiom spalvom, visa juda ir virpa, trykšte trykšta įvairumu ir žaismu. (p.i.)

Dail. Ona Paškevičienė parodoje prie savo nutapyto paveikslo.

Nuotr. R. Kistellius

Popietės su Putinu dalyviai. Iš k. B. Balčiūnas, M. Sandanavičiūtė, Pr. Naujokaitis, I. Veblaitienė, aktorius Juozas Boley-Bulevičius, aktorė ir solistė Elena Blandytė, muz. A. Kačanauskas, S. Vaskys, V. Kidolis. Nuotr. L. Tamošaitis

(atkelta iš 5 psl.)

— Toronto Priskelimo parapijos Liet. Katalikų Moterų skyrius spalio 24 paminėjo 15 metų veiklos sukaktį. Paskaitą minėjimui apie rašytoją Pearl S. Buck skaitė A. Sungailienė. Meninė daly pasirodė Detroito tautinių šokių grupė Šilainė, torontietis solistas Jonas Vaskėvičius, akomponuojamas Jono Govėdo.

— Aktorė Zita Kevalaitytė-Visockienė jau kuris laikas intensyviai rezisuoja komp. Broniaus Budriūno operetę "Sida-brinė Diena", kuriai tekstą parašė Anatolijus Kairys. Operetė statoma gruodžio 11-12 Marijos aukštesniosios mokyklos salėje, Chicagoje.

— Skulp. Prano Baltuonio medžio kūrinių paroda Detroito ruošiamą lapkričio 25-28. Paroda rengia Detroito lietuviai studentai.

— Juozas Šlaivas yra antrojo jaunimo kongreso spaudos-informacijos komisijos pirmininkas. Spaudos komisiją sudaro Petras Petrutis (radio ir LTV informacijai), dr. Kastytis Jucas, Eglė Juodvalkytė (biuletiniui), Jonas Soliūnas, Ramunė Kviklytė, Aleksandras Pakalniškis, Dalia Jasaitytė, Rūta Giedraitytė, Marija Eivaitė (atstovė Europoje), Kęstutis Girnius ir Vytautas Paukštys.

— "Laiko", Argentinos lietuvių katalikų laikraščio 500 numeris išeis lapkričio viduryje. Specialus pagerbimo pobūvis rengiamas lapkričio 14.

— Vladas Sidoravičius, pulkininkas, ilgametis Kauno apskrities viršininkas, spalio 8 mirė Venecueloje. Palaidotas Carera kapinėse.

— "Draugo" romano konkurso vertinimo komisija šiemet sudaryta iš Toronto lietuvių rašytojų ir kritikų. Į komisiją įeina Antanas Gurevičius, Vanda Kralikauskienė, Angelika Sungailienė, Vladas Šaltmiras ir Vytautas Tamulaitis.

— Lietuviai veterinarijos gydytojai iš JAV: dr. V. Bagdonas, dr. R. Giniotis, dr. P. Jaraš ir dr. P. Svarcas su žmonomis buvo nuvykę į Prancūziją ir dalyvavo Rivierioje, Juan les Pins kurorto vykstančiame tarptautiniame veterinarijos gydytojų simpoziume.

— "Atėitis", Argentinos lietuvių tautinių šokių ansamblis, spalio 30 paminėjo dviejų metų veiklos sukaktį. Šventė vyko lietuvių salėje Avellanedoje, Buenos Aires. Programoje vaidinimas, tautiniai šokiai, užkandžiai ir bendri šokiai prie orkestro muzikos.

— Vasario 16 gimnazijos šiais mokslo metais įstojo 25 nauji mokiniai: 13 iš Vokietijos, 10 iš JAV, 1 iš Kanados ir 1 iš Kolumbijos. Vienas mokinių iš JAV įstojo jau pereinantis metais. Taip dabar gimnazijoje yra 12 mokinių iš Šiaurinės Amerikos. Iš viso šiuo metu gimnazijoje mokosi 83 mokiniai, 10 daugiau negu praėjusiais metais.

— Henriko Radausko kūrybos vakarą — koncertą rengia meno draugija "Šatrija". Vakaras įvyks Chicagoje, Jaunimo centre, lapkričio 20. Programoje dalyvaus solistė Violeta Balčiūnienė, aktoriai Laima Lapinskienė ir Jonas Kelečius, poetas K. Bradūnas ir pianistas M. Motekaitis.

— Kun. M. Tamošiūno rūpesčiu A. Šub straipsnis apie Simą Kudirką, tilpęs JAV dienraščiuose, buvo išverstas į ispanų kalbą ir išspausdintas Kolumbijos laikraštyje "El Colombiano". Paskirtas beveik ištisas puslapis. Kun. M. Tamošiūnas lapkričio 25 švenčia sidabrinę kunigystės sukaktį. Jis kitais metais su jaunimo delegacija atvyks į jaunimo kongresą.

ŠACHMATAI

Veda Kazys Mėškis

• 24 partijų matčas, tarp amerikiečio Bobby Fischer ir pasaulio čempiono Boris Spasky, tebėra nepaskirtas. Galima tik spėti, kad įvyks Argentinoje, balandžio ar gegužės mėn. Į lošimo vietą pretenduoja per 20 valstybių. Sprendimą padarys FIDE.

Dabar visus intriguoja klausimas, kas laimės: Bobby Fischer ar Boris Spasky? Mes linkę teigti, kad laimės amerikietis, nes Fischerio pastarieji laimėjimai labai įtikiną. B. Spasky prieš porą mėnesių laimėjo Kanadoje, bet ypatingo įspūdžio nepalik. Kanados atviros pasidalijo jis pirmą vietą su olandu Ree, sušios keturias partijas lygionis; Toronto turnyre Spasky pasidalijo trečią vietą su kanadiečiu L. Witt. Turnyrą laimėjo amerikietis Robert Byrne ir Paul Benko. Jei pagrindiniai pastaruoju metu sulauštas Petrosianas ir Spasky partijas, būtų sunku tarti, kuris stipresnis.

• Bostono tarptautinėse North-eastern universitetas įveikė Lietuvos komandą 3½-1½. Mūsų vyrai dar neįsilošę, lyg futbolininkai pavasarį. Po dviejų rungtynių taškų pelnytą nedaug: Algis Makaitis 0, Aleksis Klinovas ½, Kazys Merkis 1, Algis Leonavičius 1, Jurgis Zozė 1, Bronius Skrabulis 0.

Sekantios rungtynės bus lapkričio 19, prieš C.T.M. iš Prudential Center; gruodžio 3 Boylston klubas atvyks į South Bostoną, gruodžio 10 atvyks Harvard klubas. Toliaus rungtynės tik sausio 7.

SPORTAS

APYGARDINĖS LAUKO TENISO PIRMENYBES

Rytų sporto apygardos teniso pirmenybės įvyko spalio 30 ir 31, Union, New Jersey. Orui esant palankiam, buvo varžomasi vyrų vienetų ir jaunių klasėse. Visi dalyviai buvo iš New Jersey arba iš New Yorko.

Vyrų vienetai buvo praversti dviejų minusų sistema, rungtynėms susidedant iš vieno aštuonių žaidimų seto su "sudden death" pabaiga.

Pirmenybės laimėjo P. V. Gvildys, dukart per vargus įveikęs A. Cenfeldą 9-8 9-8. Trečia vieta teko D. Slavinskui, iš Morristown, New Jersey. Kit

ti dalyviai — Z. Bungarda (N. J.), dr. A. Šlepetys (N.J.), A. Ratas (N.J.), Labutis (N.Y.), Vilimas (N.J.), P. Vainius (N.Y.).

Jaunių klasėje trys dalyviai žaidė kiekvienas su kiekvienu. Pirmą vietą laimėjo K. Bungarda, iš Berkeley Heights, įveikęs R. Labutį 6-2; 3-6; 6-1.

Pirmenybės gerai pravedė A. Cenfeldas. Padėka priklauso ir poniam Cenfeldienei, kuri tenisinkus savo namuose priėmė ir pavaišino. P.V.G.

Lietuvių Katalikų Moterų Organizacijų Pasaulinės Sąjungos tarybos suvažiavimas įvyks lapkričio 14, sekmadienį, Kultūros Židinio patalpose. Suvažiavimo proga tose pačiose patalpose tą pačią popietę rengiamas viešas pokalbis "Lietuvės — vyresniosios ir jaunesniosios kartos skirtumai lietuvių visuomenėje". Po to trumpa meninė dalis ir pabendravimas prie vaišių. Pokalbyje dalyvaus trijų kartų atstovės. New Yorko ir apylinkės lietuvių visuomenė — vyrai ir moterys, jaunesni ir vyresni, — maloniai kviečiami dalyvauti ir jau iš anksto pasiruošti diskusijoms šiuo klausimu. Posėdis 2 val. Viešas pokalbis 4 val. popiet.

Korporacija Neo-Lithuania New York'e ruošia lapkričio 13, šeštadienį, 8 val. vak. Kultūros Židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y., vakarą — pusvalandis Tėvų Žemės prisiminimų (filmas). Po to pasilinksminimas. Į šį kultūrinį vakarą kviečiamas visas akademinis jaunimas. Šokių metu grogis Algis Reivytytis. Jėjimas — auka. Visas pelnas skiriamas Kultūros Židinio statybai.

Kultūros židinio — Jaunimo centro statybos fondo popietės vyksla kiekvieną penktadienį 12-30 val. popiet. Richmond Hill salėje, 117-07 Hillside Ave., (Myrtle ir Jamaica Ave. kampas). Informacijai skambinti 668-1774.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

Introduction to Modern Lithuanian, lietuvių kalbos gramatika, aiškinama anglų kalba. Skaitiniai, gramatikos aiškinimai ir žodynėliai. Paruošė L. Dambūnas, A. Klimas ir W. Schmalstich. \$8.00.

Timeless Lithuania by Owen J. C. Norem, B.D., L.L.D. \$4.00.

Lithuania and Lithuanians, compiled by J. Balys. Bibliography. \$5.00.

The Balts, by Marija Gimbutas, Ancient Peoples and Places, 288 psl. \$3.50.

Cultural Wellsprings of Folktales, by Rev. V. Bagdanavičius. \$6.00.

Lithuania under the Soviets, by V. S. Vardys. Portrait of a Nation 1940-65, 300 psl., kietasis viršelias. \$10.00.

Vytautas the Great—Grand Duke of Lithuania, by Dr. J. B. Koncius. \$1.00.

The War Against God in Lithuania, by Dr. J. Savasis. \$1.25.

Guerrilla Warfare on the Amber Coast, by K. V. Tauras. \$3.00.

Tannenberg, by C. R. Jurgela. The Battle of Tannenberg. \$2.00.

The Refugee, by K. C. Cirtautas. \$3.50.

Crosses, by V. Ramonas, romanas. Kietasis viršelias. \$4.00.

Selected Lithuanian Short Stories. Lietuvių rašytojų kūriniai. \$5.00.

Lithuanian Quartet. Barono, Katiliškio, Landsbergio, Seimais kūriniai. \$5.00.

Lithuanian Folk Tales. \$4.50.

The Herdsman and the Linden Tree, V. Krėvės apsakymai. \$4.00.

House Upon the Sand, by J. Gilauda. Romanas. \$4.00.

The Ordeal of Assad Pasha, by I. Seinius. Satyra. \$2.00.

Memoirs of a Lithuanian Bridge. V. Kudirkos kūriniai. \$2.00.

The Maker of Gods, by St. Zobarskas. 10 novelių. \$3.00.

The Temptation, by V. Krėvė. \$3.00.

Bobby Winningmore, by S. Zobarskas. Vaikams istorija. \$2.00.

The Living Testament of Faith and Courage. Sibiro maldaknygės lietuvių anglų kalbomis, didelio formato leidinys. Kietasis viršelias. \$3.50.

Popular Lithuanian Recipes, by J. Dauzvardis. \$3.00.

Lithuanian Self-Taught, by M. Vairakojytė. \$1.25.

Art Collection of the Lithuanian Franciscan Fathers. \$5.00.

Lithuania, by V. Augustinas. Albumas iš Lietuvos vaizdų. \$6.00.

Our Lady of Šiluva, by Rev. John C. Jutt. 50¢.

Thaddeus Kosciuszko the Champion of Freedom, by A. D. Yuknis. 50¢.

English-Lithuanian Dictionary, by V. Baravykas (ca. 30,000 žodžių). \$6.00.

Lithuanian-English, by B. Piesarskas, B. Svesevičius (ca. 27,000 ž.). \$5.00.

Lithuanian-English, V. Peteraitis, 602 psl. Kietasis viršelias. \$7.00.

Awakening Lithuania, by Dr. Jack J. Stukas. \$2.00; kietasis virš. \$4.00.

Footbridges and Abysses, a novel by A. Baronas. \$5.00.

Rejuvenation of Siegfried Immersebe, a novel by Ig. Seinius \$5.00.

Noon at a Country Inn, by A. Valčiulaitis. \$4.00.

Nimblefoot the Ant and Her Adventures, by V. Tamulaitis. \$4.00.

The Deluge, a Love Story of Ancient Times, by M. Vaitkus. \$4.00.

The Mountain Doves and other African Folktales, N. M. Zobarskas. \$3.50.

Amens in Amber, Leonardo Andriekaus poezija anglų kalba. \$3.00.

Eleven Lithuanian Artists in Australia. Kiet. virš. Albumo formata. \$5.00.

The Way of the Nation, by J. Juodis (paveikslų albumas). \$7.00.

History of Lithuania, by Dr. V. Vaitiekūnas. \$1.00.

The Battle of Grunwald, an Historical Novel. \$3.00.

Lithuania, Land of Heroes, by L. Valiukas. \$4.75.

The Seasons, by K. Donelaitis. \$3.00 (kietasis \$4.00).

Ambarita, by J. Narūnė, pasaka. \$1.00.

Sonata of Icarus, by Jurgis Gilauda. \$5.00.

Essays in Greek Politics, by R. Sealey. \$6.00.

Tundra Tales, Nola M. Zobarskas, ed. \$5.00.

The Winnowing Winds, by Bailey. \$4.00.

The Lithuanian National Revolt of 1941, by Dr. A. M. Budreckis. \$4.00.

The Cemetery of Nations in the Siberian Tundra, by H. Tautvaiša. \$1.75.

The Green Oak, by Algirdas Landsbergis. Selected Lithuanian poetry. \$5.00.

The Green Linden, by A. Landsbergis. Selected Lithuanian Folk songs. \$6.00.

Mariar. Shrines of Americas, by Titas Narbutas, illustrated \$3.50.

The Slavs, by M. Gimbutas. \$10.00.

Curriculum vitae, by A. Kairys. \$3.00.

Lithuanian Scouting. Reprzentacinis leidinys. \$1.00.

Sin on Easter, by Tomas-Vaižgantas. \$6.00.

Lithuania 700 Years, red. A. Geručio. \$12.00.

The Lithuanian Woman, ed. B. Novickienė. \$3.00.

Spheric and Linear Laws of Geometry, by A. Stelingis. \$2.00.

šios ir kitos knygos bei muzikos plokštelės gaunama:

DARBININKO ADMINISTRACIJA

Parengimai New York'e

Lapkričio 13, šeštadienį — Liet. Fronto Biliūnų rytų apygardos suvažiavimas, Al. Barono knygos "Vėjas lekia lygumai" pristatymas ir po to kartu su L.E. Woodhaveno apylinkės rengiamas jaunimui pasilinksminimas ir konkursinio rašinio pristatymas ir premijos įteikimas.

Lapkričio 13, šeštadienį — Korp. Neo-Lithuania New York'e rengiamas jaunimo vakaravimas ir šokiai Kultūros Židinio, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Lapkričio 14, sekmadienį — Lietuvių Katalikų Moterų Pas. Sąjungos Tarybos suvažiavimas Kultūros Židinio patalpose 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Lapkričio 20, šeštadienį — Darbininko metinis koncertas, Dainuos solistė Gina Capkauskienė ir Montreale vyru orkestras. Koncertas skiriamas Simo Kudirkos tragiško išdavimo metinėm paminėti.

Lapkričio 21, sekmadienį — Lietuvių R. K. Susivienijimo 75 metų sukakties minėjimas 3 val. popiet. Kultūros Židinio patalpose.

Lapkričio 27, šeštadienį — Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas Knights of Columbus salėje, 86-22 85th Street, Woodhaven, N.Y. Rengia karių ramovė.

Gruodžio 5, sekmadienį — Koncertas Tyliajai Bažnyčiai Lietuvių paminėti. Rengia Liet. Katalikų Religinė šalpa ir Liet. Katalikų Kultūros Draugija.

Gruodžio 11-12-13-14 — dail. A. Galdiko paroda Kultūros Židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Sausio 16, sekmadienį — Nepriklausomos Lietuvos vaizdai skaidrėse iš prof. S. Molupailos kelių. Demonstruos A. Bulotienė. Greta gintarų paroda. Rengia Vyr. skaudžių židinių Kultūros Židinio. Pradžią 4 val. popiet.

Sausio 29, šeštadienį — Balfo vakarų koncertas.

Vasario 26, šeštadienį — Hamiltono šokių grupės "Gyvatara" šokių koncertas Richmond Hill gimnazijos salėje 7 val. vakaro. Rengia Lietuvių Religinę šalpa.

Lietuviška trispalvė vėliavėlė gaunama už 75 c., su pastatymo kaladėle (baze) už 1 dol. Lietuviška ir JV vėliavėlės su pastatymo kaladėle—1.50 dol. Didesnį skaičių užsisakant duodama nuolaida. Persiuntimo išlaidom pridėdama 50 c. Kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11227.

Kitatautiui geriausia dovana Kalėdų ar kita proga — dvi knygos už 2 dol.: Vytautas the Great, Grand Duke of Lithuania by Dr. J. Koncius; Awakening Lithuania by Dr. Jack J. Stukas. Gavęs bus gražiai supažindintas su Lietuvos praeitimi. Rašykite: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Lietuviškų kalėdinių kortelių galima gauti Darbininko administracijos. Dežutė su 12 kortelių religiniais arba tautiniais motyvais su lietuviškais pasveikinimais su persiuntimu 1 dol. 12 meniškų tautiškais motyvais pieštų kortelių 2 dol. Prašom laiku užsakyti, kad laiku gautumėt išsiųsti.

Dr. M. Anyso parašytos knygos: Senprisių kovos ir žymios lietuvių moterys, abi su kietais viršeliais ir gražiais išleis-tais, gaunamos ir Darbininko administracijoje. Kaina po 750 dol. Tai gali būti ir graži Kalėdų dovana.

Gintaras iš Kretingos gaunamas ir New York'e. "Alsa" gavo Kretingos studijos "Daile" gintarą siuntę: karoliūs "Danguolė", "Barbarišas", "Eilinė" ir "Neringa"; sagių "Trejetas". Teirautis ar užsakyti: "Alsa", P. O. Box 172, Great Neck, N. Y. 11023.

"SPARTA" savininkas J. Giedraitis (10 Barry Dr., E. Northport, N. Y.) informuoja, kad Vokietijoje jo užsakytos elektros rašomos mašinėlės tebėra New York'o uoste ir atspiršo savo klientų, kad galės jas pristatyti tik krovinių streikui pasibaigus.

Taisom radio ir televizijos aparatus spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvių. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Ave., Glendale N. Y. 11227. (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.)

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

DISPLAY

SMALL INVESTMENT necessary, excellent opportunity for men with sales ability, the most advanced type electronic equipment to improve telephone efficiency. Exclusive territories available. Call (212) WE 9-5300

Camelot-by-the-Sea "An experience in human ecology"—Coastal, Mass. Finest resort. Heated ocean water pool, sauna, 125 beds, oceanview dining, ecology gardens. Full resort facilities, staff of 40 directed by professor of human ecology. Formerly a millionaire's estate. Enjoy our successful; ecological, scientific health program. Ted Lagodimos Hesperus Circle, Magnolia, Mass. 617—525-3053

MTG. MONEY AVAILABLE

ALL BOROS

For all types of dwellings
Great Eastern Mort. Corp.
128-02 Rockaway Blvd.
So. Ozone Park 659-9762

BEAUTIFUL POCONO MOUNTAINS HOME SITE

85x200, lake, ski slope, club house, all fully developed
An excellent buy
CALL
(201) 333-6838

SERVICE

Harvey tire repair shop open 7 days a week, new & used tires sold, flats fixed, tires recapped 208 W. Bigelow St. Newark, N.J. Call (201) 242-7176

The Health Nut — Fort Lee's own Health & Diet Center a complete line of organic foods, vitamins, minerals, candy, cosmetics. Call 201—944-1135

APT. SHARE

PIOUS LADIES' OPPTY.: sharing devout home for estate, doing part time, or more with all personal expenses paid! location-option! 856-2452

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVE. (Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Virginia 9-4496
A. R. SHIPLEY COMPANY
Aluminum Combination Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N.Y. 11208
Allen R. Shipley

Typewriters

Lithuanian and English

for sale at reasonable prices, also adders, calculators, mimeos, complete line of office machines and equipment. Rentals. Repairs. ALL LANGUAGES TYPEWRITER, CO., INC. 119 W. 23rd Street, New York, N.Y. — CHelsea 3-8086.

Kas norėtų skelbti Darbininke prašomas skambinti:
GL 2-2923

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

• Regular a/c — 5% %
• Special Notice a/c — 5½%
• 1 year Term Deposit — 5% %
• 2 year Term Deposit — 6%
— All Accounts Compounded Daily —

H. W. MALE

FULL OR PART TIME

Wanted Sales Personnel high commissions. Open to all ages — call Walter Suliatycki or Nick Parochia (212) 387-5432

CHEFF excellent opportunity for experienced top man. Italian-French 1st Class Restaurant — continental cuisine. Good salary. (Bridgeport Conn. resident preferred) CAPPY'S 196 Middle St. Bridgeport, Conn. (203) 333-8979

Auto Body Metal Man geras atlyginimas, 5 dienos savaitėje, pastovus darbas, priedai, švairi ir didžiausia dirbtuvė Brooklyne. Reikalinga tik patyrys. Mr. Boyar (212) 345-9399

SUPERINTENDENT

Riverdale area. Middle aged couple. 3 rooms free. Work out job. Retired couple preferred. No major repairs. CALL KI 8-0455

MALE - FEMALE

KOSCOT

INTERPLANATORY INC.

Exciting and glamorous career opportunity unlimited earnings potential. No exp. necessary. Complete training program flexible working schedule. Call 822-6749 — Kosmetics for the Communities Tomorrow

California Mfg Co., opening in N.Y. area, looking for people interested in sales or managing position. — Double your income on a part time basis. Call for appointment, Mr. Brusseau — (516) 586-1856

JEWELRY SETTERS

Colored Stone, 1-2 yr. exp. Diamond Setters, expd. for production setting
JEWELRY INSPECTORS
Exp. only. No layoffs
Call 212—239-6941

CHILD WORLD IS OPENING IN PARAMUS

Child World, New England's largest and fastest growing chain of juvenile and toy stores is opening its first New Jersey location in Paramus, at the Garden State Plaza, Rtes. 4 and 17.

Applicants will be interviewed for the following positions, at the Garden State Plaza Office:

MANAGERS
ASST. MANAGERS
DEPT. MANAGERS
CASHIERS
STOCK HELP
SALES PERSONNEL

For Juvenile Furniture, Wheel Goods and Toys.

Interviews will be held — Friday Nov. 5th 10:00 AM to 7:00 PM.

CHILD WORLD, INC.

GARDEN STATE PLAZA
PARAMUS, NEW JERSEY

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. Kartojama sekmadieniais nuo 3 iki 4 val. p.p., 97.9 meg. FM bangomis. Direktoriaus dr. Jokubas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radiojot. Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės Žibury, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30-2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754

HARTFORDO LIETUVIŲ TĖVYNĖS GARSŲ radio valandėlė nauju laikui WKSS—FM 95.7 sekmadieniais nuo 9-10 valandos vakaro. Vedėjas Algimantas Dragunevičius, 273 Victoria Rd. Hartford, Conn. 06114; 249-4502

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc., pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Briedis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGE

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

New Yorko, New Jersey ir Mass. daugiau žinių šiame numerį spausdinama 6-7 puslapiuose.

Naujasis New Yorko skautam remti komitetas pasiskirstė pareigomis taip: Jonas Vilgalys — pirmininkas, Aldona Klivečienė — vicepirmininkė, Danutė Silbajorienė — išdėstė, sekretoriaus ir korespondento pareigas atlieka Pranas Gvilys ir Regina Ridikienė.

Vienuolynas GL 5-7068
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvė GL 2-6916
Kultūros Židinyje 827-9865

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa savo metinę šventę turėjo spalio 17. Buvo gražiai papuošti stalai. Žmonių atsilankė apie 150. Naujas klebonas kunigas Pr. Raugas visus pasveikino ir pareiškė, kad šioji parapija yra daug lietuviško kraujo ir kad jis bus panaudotas parapijai sustiprinti. Tėv. Pijus parodė skaidres iš misijų darbo Naujojoje Gvinėjoje. Padainuota ir linksmai praleistas laikas. Iš gauto pelno 100 dol. paskirta parapijai.

Naujasis klebonas atremontavo bažnyčios stogą ir bokštą. Darbas atsiėjo keletą tūkstančių dol.

Mokyklų mokinių skaičius mažėja. Dabar yra mažiau nei trys šimtai, o lietuvių mokinių beliko vos keliolika. Mokytojos yra keturios dominikonės seselės ir keturios pasaulietės. Neseniai Garden Pot laikraštyje buvo parašyta, kad kitais metais Apreiškimas užsidarys. Prieš kiek laiko Daily News kas tai parašė, kad Apreiškimo parapija jau nebe lietuviška ir jaunasis vikaras paskelbtas klebonu. Tai yra neteisingos ir provokuojančios žinios. Šiai parapijai dar priklauso apie 800 lietuviškų šeimų.

Po Visų Šventų prasidėjo parapijų lankymas — kalėdoji-

mas. Klebonas pareiškė, kad turime palaikyti lietuviškus pamokius. Per trejus metus bus aplankyti visi parapičiai.

Parapičiai, pajutę savo parapijos atgimimą, pradėjo daugiau lankytis pamaldose. Spalio 10 žmonių buvo pilna bažnyčia. Choru dirigavo Taikos karalienės mišių autorius kun. G. Šukys.

Spalio 24 suma buvo skirta muzikų ir choristų intencijai. Pritaikyta pamokslą pasakė klebonas. Solo giedoją solistas V. Verikaitis iš Toronto, atvykęs specialiai į mažąją dainų šventę.

Lapkričio 28 sudarytas komitetas rengia pagerbimą abiem klebonams — buvusiam kun. J. Aleksionui ir dabartiniam klebonui kun. Pr. Raugai. Bilietų jau galima gauti parapijos raštinėje ir pas komiteto narius. Galima užsisakyti ir visą stalą dešimčiai žmonių.

Dominikonų vienuolyno palėpas miestas išnuomojo kliniškai. Kada pradės veikti, dar neaišku.

Parapietis

Balfo vaju diržiam New Yorke, kaip jau buvo skelbta, prasideda lapkričio 15. Seni ir nauji Balfo rėmėjai gaus vaju komiteto laiškus-atšaukimus. Pašalpos prašymai į Balfo centrą vis tebeplaukia iš įvairių šalių. Mes čia, Amerikoje, tai labai gerai žinome, todėl jau daug metų kaip siunčiame ir siunčiame savo giminėm ar parapijoms siuntinius. Bet yra ir daug tokių, kurie čia giminėm neturi. Tų vargas yra didžiausias. Vienintelis jų šelpėjas yra Balfas. New Yorko lietuvi, gavęs Balfo vaju komiteto laišką, nedelsk, įdėk savo auką ir grąžink Balfui.

Kultūrinis subatvakaris vyks lapkričio 13 d. 7:30 v. Tautinės Sąjungos namuose So. Bostone. Kalbės dail. Antanas Tamošaitis apie liaudies meną. Dalyvaus taip pat ir dailininkė Anastazija Tamošaitienė. Šiuo metu Bostone vyksta jų paroda miesto valdybos rūmuose.

Balfo banketas bus lapkričio 14 Lietuvių piliečių draugijos salė So. Bostone. Programą atliks solistė Violeta Balčiūnienė.

Simo Kudirkos tragedijos metinė sukaktis bus prisiminta lapkričio 21 drauge su Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimu. Jurgis Jašinskas pagal Bernardo Brazdžionio parašytą eilėraštį — poema ruošia specialią programą. Lietuvos vyčiai tą dieną vyksta į Martha's Vineyard salą. Lapkričio 23 Simo Kudirkos reikalavimais komitetas organizuoja išvyką į tą pačią salą ir į išdavimo vietą. Vykti galės visi, kas tik norės. Smulkesnį informaciją galima gauti Keleivio redakcijoje, Lietuvių Enciklopedijos leidykloje. Komitetas daro visus žygius, kad sukaktis būtų prisiminta ir amerikiečių televizijoje ir spaudoje.

Aukštesniosios mokyklos vyresniųjų klasių mokiniams religijos pamokos būna trečiadieniais 7 v.v. Sv. Petro mokyklos patalpose. Yra bent keli mokytojai tam reikalui. Jiem vadovauja kun. Svirskas. Po pamokų būna bendras pasilinksminimas.

JUNGTINIS PARENGIMAS

LIETUVIŲ FRONTO BICIULIŲ RYTŲ APYGARDA

suvažiavimo proga rengia Aloyzo Barono knygos VĖJAS LEKIA LYGUMA pristatymą. Pristatys Bronius Balčiūnas; ištraukas skaitys jaunimas

LIETUVIŲ BENDRUOMENES Woodhaveno apylinkės valdyba rengia skelbtojo konkurso

RAŠINIŲ PRISTATYMĄ ir PREMIJAVIMĄ. Pristatys ir premijuos iš jaunimo atstovų sudaryta komisija. Rašinius skaitys jaunimas.

BENDRAS PASILINKSMINIMAS grojant moderniam Gutauskų orkestrui. Veiks turtingas baras ir užkandinė.

VIETA: Kolumbo Vyčių salė — 86-22 85th Street, Woodhaven. DATA IR LAIKAS: š.m. lapkričio 13, šeštadienį 7 val. vakare.

Įėjimo auka 3.00 dol.
Jaunimui — 1.50 dol.

LFB Rytų Apygardos ir LB Woodhaveno Apylinkės valdybos nuoširdžiai kviečia visus dalyvauti.

KORP! NEO LITHUANIA

š.m. lapkričio 13, šeštadienį, 8 v.v.

kviečia visą akademinį jaunimą į Kultūros Židinyje įvykstantį

vakarojimą su šokiais

A. Reivyčio muzika.

Pelnas skiriamas

Kultūros Židinio statybai.

Ar jau išijungei į Kultūros Židinio statytojus?

DARBININKO KONCERTAS

SIMO KUDIRKOS IŠDAVIMO METINĖMS PAMINĖTI

Koncertas-minėjimas įvyks lapkričio 20, šeštadienį, 6 v.v. Richmond Hill aukštesniosios mokyklos salėje, 89-30 114th Street, Richmond Hill, N.Y. (Įėjimas iš 113 St.)

SIMAS KUDIRKA

Įeinant aukojama 5, 4 ar 3 dol.

Koncerto bilietai iš anksto gaunami DARBININKO administracijoje, 910 Willoughby Ave. Brooklyn, N.Y., telef. GL 2-2923;

Alice's Florist Shop, 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.;

Marytė Shalins, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y.

Rengėjai kviečia laiku įsigyti bilietus ir į koncertą atvykti punktualiai.

MONTREALIO AUROS VARTŲ OKTETAS. Iš k. sėdi: V. Kačergius, H. Celterius, dirigentė-akomponuotoja Mm. Madaleine D. Roch ir okteto vadovas solistas A. Keblys. Stovi A. Gudas, R. Bulota, A. Rusinas, A. Urbonas, P. Zukauskas ir A. Jankus.

Solistė GINA ČAPKAUSKIENE

Dainuoja:

Solistė GINA ČAPKAUSKIENE

Montrealio Aušros Vartų

VYRŲ OKTETAS

VISI MALONIAI KVIEČIAM!